

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. december 21.*

„Előzetes döntéshozatal – 2006/928/EK határozat – A Romániában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus – Jelleg és joghatások – Romániára nézve kötelező jelleg – Jogállamiság – A bírák függetlensége – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke – A korrupció elleni küzdelem – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme – Az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése – »PIF-egyezmény« – Büntetőeljárások – A Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia) által súlyos korrupciós ügyekben bizonyos bizonyítékok értékelésének jogszerűségével és az ítélkező testületek összetételével kapcsolatban hozott ítéletek – A nemzeti bíróságok azon kötelezettsége, hogy a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) határozatainak teljes érvényesülését biztosítsák – A bírák fegyelmi felelőssége e határozatok be nem tartása esetén – A Curtea Constituțională (alkotmánybíróság) azon határozatai alkalmazásának mellőzésére vonatkozó jog, amelyek nem felelnek meg az uniós jognak – Az uniós jog elsőbbségének elve”

A C-357/19., C-379/19., C-547/19., C-811/19. és C-840/19. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott öt előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélőszék, Románia) a Bírósághoz 2019. május 6-án, július 15-én, november 4-én, illetve november 19-én érkezett, 2019. május 6-i (C-357/19), 2019. május 13-i (C-547/19), 2019. október 31-i (C-811/19) és 2019. november 19-i (C-840/19) határozatával, valamint a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék, Románia) a Bírósághoz 2019. május 14-én érkezett, 2019. május 14-i (C-379/19) határozatával terjesztett elő a

PM (C-357/19),

RO (C-357/19),

SP (C-357/19),

TQ (C-357/19),

KI (C-379/19),

LJ (C-379/19),

JH (C-379/19),

* Az eljárás nyelve: román.

IG (C-379/19),

FQ (C-811/19),

GP (C-811/19),

HO (C-811/19),

IN (C-811/19),

NC (C-840/19)

ellen folytatott,

a **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție** (C-357/19, C-811/19 és C-840/19),

QN (C-357/19),

UR (C-357/19),

VS (C-357/19),

WT (C-357/19),

az **Autoritatea Națională pentru Turism** (C-357/19),

az **Agencia Națională de Administrare Fiscală** (C-357/19),

az **SC Euro Box Promotion SRL** (C-357/19),

a **Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Oradea** (C-379/19),

JM (C-811/19)

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásokban,

valamint a

CY,

az **Asociația „Forumul Judecătorilor din România”**

és

az **Inspekția Judiciară,**

a **Consiliul Superior al Magistraturii,**

az **Înalta Curte de Casație și Justiție** (C-547/19)

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, S. Rodin tanácselnökök, M. Ilešić, T. von Danwitz (előadó), M. Safjan, F. Biltgen és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- PM képviselőjében V. Rădulescu és V. Tobă avocați,
- RO képviselőjében M. O. Țopa és R. Chiriță avocați,
- TQ képviselőjében M. Mareș avocat,
- KI és LJ képviselőjében R. Chiriță, F. Mircea és O. Chiriță avocați,
- CY képviselőjében P. Rusu avocat, valamint C. Bogdan,
- az Asociația „Forumul Judecătorilor din România” képviselőjében D. Călin és L. Zaharia,
- FQ képviselőjében A. Georgescu avocat,
- NC képviselőjében D. Lupașcu és G. Thuan Dit Dieudonné avocats,
- a Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție képviselőjében C. Nistor és D. Ana, meghatalmazotti minőségben,
- a Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Oradea képviselőjében D. Ana, meghatalmazotti minőségben,
- az Inspekția Judiciară képviselőjében L. Netejoru, meghatalmazotti minőségben,
- a Consiliul Superior al Magistraturii képviselőjében L. Savonea, meghatalmazotti minőségben,
- a román kormány képviselőjében kezdetben: C.-R. Canțăr, S.-A. Purza, E. Gane, R. I. Hațieganu és L. Lițu, később: S.-A. Purza, E. Gane, R. I. Hațieganu és L. Lițu, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: J. Baquero Cruz, I. Rogalski, P. Van Nuffel, M. Wasmeier és H. Krämer, később: J. Baquero Cruz, I. Rogalski, P. Van Nuffel és M. Wasmeier, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. március 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek lényegében az EUSZ 2. cikknek és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének, az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, Brüsszelben, 1995. július 26-án aláírt és a Tanács 1995. július 26-i jogi aktusához mellékelt egyezmény (HL 1995. C 316., 48. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 8. kötet, 57. o.; a továbbiakban: PIF-egyezmény) 1. cikke (1) bekezdésének és 2. cikke (1) bekezdésének, a Romániában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról szóló, 2006. december 13-i 2006/928/EK bizottsági határozatnak (HL 2006. L 354., 56. o.), valamint az uniós jog elsőbbsége elvének az értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket:
 - a PM, RO, TQ és SP (C-357/19), KI, LJ, JH és IG (C-379/19), FQ, GP, HO és IN (C-811/19), valamint NC (C-840/19) ellen különösen korrupcióval és a hozzáadottérték-adót (héta) illetően elkövetett adócsalással kapcsolatos bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőeljárások, valamint
 - az egyrészt CY és az Asociația „Forumul Judecătorilor din România” (a továbbiakban: romániai bírák fóruma), másrészt pedig az Inspectoratul Judiciară (igazságügyi felügyelet, Románia), a Consiliul Superior al Magistraturii (legfelsőbb bírói tanács, Románia) és az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélszék, Románia; a továbbiakban: legfőbb semmítő- és ítélszék) között a CY-vel szemben kiszabott fegyelmi szankció tárgyában folyamatban lévő jogvita (C-547/19) keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A PIF-egyezmény

- 3 A PIF 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Ennek az egyezménynek az alkalmazásában az Európai Közösségek pénzügyi érdekeit sértő csalás:

- a) a kiadások tekintetében a következőkre vonatkozó minden szándékos cselekmény vagy mulasztás:

- olyan hamis, helytelen vagy hiányos nyilatkozatok vagy dokumentumok felhasználása vagy előterjesztése, amelyek következménye az Európai Közösségek általános költségvetéséből vagy az Európai Közösségek kezelésében levő, illetve az Európai Közösségek nevében kezelt költségvetésekből biztosított pénzeszközök jogtalan megszerzése vagy visszatartása,
 - információ elhallgatása és ezzel egy konkrét kötelezettség megszegése, az előbbiekkel megegyező következményekkel,
 - az ilyen pénzeszközök nem az eredetileg megjelölt és a döntés alapjául szolgáló célokra történő jogellenes felhasználása;
- b) a bevételek tekintetében a következőkre vonatkozó minden szándékos cselekmény vagy mulasztás:
- olyan hamis, helytelen vagy hiányos nyilatkozatok vagy dokumentumok felhasználása vagy előterjesztése, amelyek következménye az Európai Közösségek általános költségvetése vagy az Európai Közösségek kezelésében lévő, illetve az Európai Közösségek nevében kezelt költségvetés forrásainak jogtalan csökkentése,

[...]

4 Ezen egyezmény 2. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 1. cikkben említett magatartást, valamint az 1. cikk (1) bekezdésében említett magatartásban való részvételt, felbujtást vagy ilyen magatartás kísérletét hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntesse, beleértve, legalábbis a csalás súlyos eseteiben, a kiadatást megalapozó szabadságvesztéssel járó büntetést; súlyosnak minősül az a csalás, ahol az elkövetési érték eléri vagy meghaladja az egyes tagállamok által meghatározott minimális összeget. A minimális összeg nem lehet magasabb 50 000 [eurónál].”

- 5 Az 1996. szeptember 27-i jogi aktussal a Tanács létrehozta az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezményhez csatolt jegyzőkönyvet (HL 1996. C 313., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 19. o.). E jegyzőkönyv a 2. és 3. cikkének megfelelően kiterjed a passzív és aktív korrupciós cselekményekre is.

A csatlakozási szerződés

- 6 A 2007. január 1-jén hatályba lépő, az Európai Unió tagállamai, valamint a Bolgár Köztársaság és Románia között, a Bolgár Köztársaságnak és Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződés (HL 2005. L 157., 11. o.; helyesbítés: HL 2016. L 150., 7. o.; a továbbiakban: csatlakozási szerződés) 2. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A felvétel feltételeit és az Unió alapját képező szerződéseknek a felvétellel együtt járó kiigazításait, amelyeket a csatlakozás időpontjától az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés hatálybalépésének napjáig kell alkalmazni, az e szerződéshez csatolt okmány állapítja meg. Az okmány rendelkezései e szerződés szerves részét képezik.

(3) [...]

Az 1. cikk (3) bekezdésében említett jegyzőkönyv hatálybalépését megelőzően a szerződés illetve a (2) bekezdésben említett okmány alapján elfogadott jogi aktusok hatályban maradnak, és joghatásuk az említett jegyzőkönyvben előírt feltételekkel fennmarad addig, amíg ezeket a jogi aktusokat nem módosítják vagy hatályon kívül nem helyezik.”

A csatlakozási okmány

- 7 A 2007. január 1-jén hatályba lépő, a Bolgár Köztársaság és Románia csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 2005. L 157., 203. o.; helyesbítés: HL 2016. L 150., 7. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 2. cikke a következőket írja elő:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok Bulgária és Románia számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.”

- 8 Ezen okmány 37. cikkének szövege a következő:

„Ha Bulgária vagy Románia nem teljesíti a csatlakozási tárgyalások keretében vállalt kötelezettségeit, beleértve valamennyi, határokon átnyúló hatással rendelkező gazdasági tevékenységre vonatkozó ágazati politikával kapcsolatban tett kötelezettségvállalást, és ez a belső piac működését súlyosan sérti vagy ilyen sérelem közvetlen veszélye áll fenn, a csatlakozást követő harmadik év végéig a Bizottság, valamely tagállam indokolt kérelmére vagy saját kezdeményezésére, megteheti a megfelelő intézkedéseket.

Ezeknek az intézkedéseknek arányosaknak kell lenniük, és közülük a belső piac működésében a legkisebb zavart okozó intézkedések, illetve adott esetben a fennálló ágazati védintézkedési rendszerek alkalmazásának kell elsőbbséget biztosítani. Az ilyen védintézkedéseket nem lehet önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközeként alkalmazni. Az ellenőrzés megállapításai alapján a védzáradék a csatlakozást megelőzően is érvényesíthető, és az így elfogadott intézkedések, későbbi időpontot előíró rendelkezés hiányában, a csatlakozás első napjától lépnek hatályba. Az intézkedéseket legfeljebb addig lehet fenntartani, amíg ez feltétlenül szükséges, és mindenképpen hatályon kívül kell helyezni, amint az adott kötelezettségvállalást teljesítették. Ezek az intézkedések azonban az első bekezdésben megjelölt időszakon túl is alkalmazhatók mindaddig, amíg az adott kötelezettségvállalást nem teljesítették. Az érintett új tagállam által a kötelezettségvállalás teljesítése terén elért előrehaladástól függően a Bizottság az intézkedéseket szükség szerint kiigazíthatja. A Bizottság a védintézkedések visszavonása előtt megfelelő időben tájékoztatja a Tanácsot, és a Tanács e vonatkozásban tett észrevételeit kellően figyelembe veszi.”

- 9 A csatlakozási okmány 38. cikke ekként rendelkezik:

„Ha az EU-Szerződés VI. címében meghatározott, a büntetőjog területén való kölcsönös elismeréssel kapcsolatos kerethatározatok vagy bármely egyéb kötelezettségvállalás, együttműködési okmány vagy határozat, illetve az EK-Szerződés IV. címében meghatározott polgári ügyekben való kölcsönös elismeréssel kapcsolatos irányelvek vagy rendeletek tekintetében az átültetés, illetve a végrehajtás állapota vagy az alkalmazás során komoly hiányosságok lépnek fel, vagy ilyen hiányosságok közvetlen veszélye áll fenn Bulgáriában vagy Romániában, a csatlakozást követő harmadik év végéig a Bizottság, valamely tagállam indokollással ellátott kérelmére vagy saját kezdeményezésére, a tagállamokkal

folytatott konzultációt követően megteheti a megfelelő intézkedéseket és meghatározhatja ezen intézkedések végrehajtásának feltételeit és szabályait.

A tagállamok közötti szoros igazságügyi együttműködés folytatásának sérelme nélkül ezek az intézkedések olyan formában is megvalósulhatnak, hogy a vonatkozó rendelkezések és határozatok alkalmazását ideiglenesen felfüggesztik Bulgária vagy Románia és bármely más tagállam, vagy tagállamok közötti kapcsolatokban. Az ellenőrzés megállapításai alapján a védzáradék a csatlakozást megelőzően is érvényesíthető, és az így elfogadott intézkedések, későbbi időpontot előíró rendelkezés hiányában, a csatlakozás első napjától lépnek hatályba. Az intézkedéseket legfeljebb addig lehet fenntartani, amíg ez feltétlenül szükséges, és mindenképpen hatályon kívül kell helyezni, amint az adott hiányosságokat orvosolták. Ezek az intézkedések azonban az első bekezdésben megjelölt időszakon túl is alkalmazhatók mindaddig, amíg az adott hiányosságok fennállnak. Az új tagállam által a hiányosságok orvoslása terén elért előrehaladástól függően a Bizottság, a tagállamokkal folytatott konzultációt követően, az intézkedéseket szükség szerint kiigazíthatja. A Bizottság a védintézkedések visszavonása előtt megfelelő időben tájékoztatja a Tanácsot, és a Tanács e vonatkozásban tett észrevételeit kellően figyelembe veszi.”

- 10 A csatlakozási okmány 39. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Ha Bulgária és Románia csatlakozási tárgyalások keretében vállalt kötelezettségeinek a Bizottság általi folyamatos ellenőrzése és különösen a Bizottság ellenőrző jelentései alapján egyértelmű bizonyíték áll rendelkezésre arra nézve, hogy Bulgáriában vagy Romániában a közösségi vívmányok átvételére és végrehajtására való felkészülés szintje alapján fennáll a komoly veszélye annak, hogy a két ország bármelyike a csatlakozás 2007. január 1-jei időpontjáig számos fontos területen nyilvánvalóan nem készül fel a tagsággal járó követelmények teljesítésére, a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag eljárva úgy határozhat, hogy az érintett ország csatlakozásának időpontját egy évvel későbbre, 2008. január 1-jére halasztja.

(2) Az 1. bekezdés ellenére a Tanács, a Bizottság ajánlása alapján, minősített többséggel hozhatja meg Románia vonatkozásában az 1. bekezdésben említett határozatot, ha a IX. melléklet I. pontjában felsorolt egy vagy több kötelezettségvállalás és követelmény Románia általi teljesítésében komoly hiányosságokat tapasztaltak.

(3) Az 1. bekezdés ellenére és a 37. cikk sérelme nélkül a Tanács, a Bizottság ajánlása alapján és Románia versenypolitika terén elért előrehaladásának 2005 őszén történő részletes értékelését követően, minősített többséggel hozhatja meg Románia vonatkozásában az 1. bekezdésben említett határozatot, ha az Európa-megállapodás alapján vállalt kötelezettségek, vagy a IX. melléklet II. pontjában felsorolt egy vagy több kötelezettségvállalás és követelmény Románia általi teljesítésében komoly hiányosságokat tapasztaltak.”

- 11 A csatlakozási okmánynak az „Egyedi kötelezettségek és követelmények, amelyeket Románia 2004. december 14-én, a csatlakozási tárgyalások lezárásakor vállalt és elfogadott (a csatlakozási okmány 39. cikkében említettek szerint)” címet viselő IX. mellékletének I. pontja a következő szöveget tartalmazza:

„A 39. cikk (2) bekezdésével összefüggésben

[...]

- (4) A korrupció elleni – különösen a magas szinten elkövetett korrupció elleni – küzdelem jelentős mértékű megerősítése, a korrupcióellenes jogszabályok szigorú érvényesítésének és a nemzeti korrupcióellenes ügyészség (NAPO) tényleges függetlenségének biztosítása, valamint 2005 novemberétől évente a NAPO-nak a magas szinten elkövetett korrupció elleni harc területén végrehajtott tevékenységeiről készített, hiteles nyilvántartó jelentés benyújtása által. A NAPO rendelkezésére kell bocsátani az alapvető fontosságú feladatának ellátásához szükséges személyzetet, pénzügyi és képzési forrást, valamint felszerelést.
- (5) [...] [A nemzeti korrupcióellenes stratégiának] magában kell foglalnia az elhúzódó büntetőeljárások 2005 végéig történő felülvizsgálatára irányuló kötelezettségvállalást, annak biztosítása érdekében, hogy a korrupciós ügyeket gyorsan és átláthatóan kezelik, garantálva ezáltal a megfelelő és elrettentő hatású szankciókat; [...]

[...]”

A 2006/928 határozat

- 12 A 2006/928 határozatot Románia Európai Unióhoz történő, 2007. január 1-jére előirányzott csatlakozásának kontextusában, többek között a csatlakozási okmány 37. és 38. cikke alapján fogadták el. E határozat (1)–(6) és (9) preambulumbekzdésének szövege a következő:

- „(1) Az Európai Unió jogállamiságon alapul, amely minden tagállam közös alapelve.
- (2) Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés által megteremtett, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség, valamint a belső piac az abba vetett kölcsönös bizalmon alapul, hogy az összes tagállam közigazgatási és bírósági határozatai és gyakorlata teljes mértékben tiszteletben tartja a jogállamiságot.
- (3) Ez feltételezi, hogy minden tagállam rendelkezik pártatlan, független és hatékony, megfelelően felszerelt igazságszolgáltatási és közigazgatási rendszerrel, többek között a korrupció leküzdéséhez.
- (4) 2007. január 1-jén Románia az Európai Unió tagjává válik. A Bizottság, miközben elismeri a Románia által a tagságra való felkészülés befejezése érdekében tett jelentős erőfeszítéseket, 2006. szeptember 26-i jelentésében megállapította, hogy különösen az igazságszolgáltatási rendszer és a bűnüldöző szervek elszámoltathatósága és hatékonysága terén még vannak nyitott kérdések, amelyekben további haladás szükséges az elfogadott intézkedések végrehajtása és alkalmazása terén szükséges kapacitás biztosítására, hogy létrehozzák a belső piacot, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget.
- (5) A csatlakozási okmány 37. cikke felhatalmazza a Bizottságot megfelelő intézkedések megtételére abban az esetben, ha Románia kötelezettségvállalásainak nemteljesítése veszélyeztetné a belső piac működését. A csatlakozási okmány 38. cikke felhatalmazza a Bizottságot megfelelő intézkedések megtételére, ha Romániában súlyos hiányosságok állnak fenn az EU-Szerződés VI. címe és az EK-Szerződés IV. címe alapján elfogadott törvények átültetésében, végrehajtásában vagy alkalmazásában.

- (6) Az igazságszolgáltatási rendszer és a bűnüldöző szervek elszámoltathatósága és hatékonysága kapcsán fennmaradó kérdések indokolják a Romániában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozását.

[...]

- (9) A jelen határozatot módosítani kell, amennyiben a Bizottság értékelése szerint szükség van az értékelési kritériumok kiigazítására. A jelen határozat hatályát veszíti, ha az összes értékelési kritérium kielégítő módon teljesült.”

- 13 A 2006/928 határozat 1. cikke előírja:

„Románia minden év március 31-ig – első alkalommal 2007. március 31-ig – jelentést tesz a Bizottságnak a mellékletben meghatározott értékelési kritériumok teljesítésében elért haladásról.

A Bizottság bármikor technikai segítséget nyújthat különböző intézkedéseken keresztül, vagy információt gyűjthet és cserélhet az értékelési kritériumok teljesítéséről. Emellett a Bizottság a fenti okokból bármikor szakértőket küldhet Romániába. A román hatóságok kötelesek megadni az ehhez szükséges támogatást.”

- 14 E határozat 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Bizottság első alkalommal 2007 júniusában jelenti az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a romániai jelentéssel kapcsolatos megjegyzéseit és megállapításait.

Ezután a Bizottság szükség esetén, de legalább félévente további jelentéseket küld.”

- 15 Az említett határozat 4. cikke kimondja:

„Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.”

- 16 Ugyanezen határozat melléklete a következőképpen szól:

„A Románia által teljesítendő, az 1. cikkben említett értékelési kritériumok:

1. A Legfelsőbb Bírói Tanács kapacitásának és elszámoltathatóságának erősítésével átláthatóbb és hatékonyabb igazságszolgáltatási folyamat biztosítása. Az új polgári és büntetőeljárás törvénykönyv hatásáról szóló jelentés készítése és hatásának ellenőrzése.
2. Az előírásnak megfelelően integritási ügynökség felállítása, melynek felelőssége a vagyonok, összeegyeztethetlenségek és lehetséges összeférhetlenségek ellenőrzése, valamint kötelező erejű határozatok meghozatala, melyek alapján visszatartó erejű szankciókat léptethet életbe.
3. A már elért fejlődésre építve magas szintű, korrupció gyanúját felvető ügyekben komoly, pártatlan nyomozások indítása.
4. A korrupció megelőzésére és megfékezésére irányuló további intézkedések fogantatosítása, különösen a helyi önkormányzatokban.”

A román jog

A román alkotmány

- 17 A Constituția României (román alkotmány) „A hatóságok” című III. címe tartalmazza többek között az „igazságügyi hatóságokra” vonatkozó VI. fejezetet, amelyben ezen alkotmány 126. cikke szerepel. E cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az igazságszolgáltatást a legfőbb semmítő- és ítélőszék és a törvény által létrehozott többi igazságügyi hatóság biztosítja.

[...]

(3) A legfőbb semmítő- és ítélőszék a hatáskörének megfelelően biztosítja, hogy a törvényt a többi bíróság egységesen értelmezze és alkalmazza.

(4) A legfőbb semmítő- és ítélőszék összetételét és működésének szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

[...]

(6) Biztosítva van a hatóságok közigazgatási jogi aktusainak közigazgatási peres eljárásban történő bírósági felülvizsgálata, kivéve a parlamenttel fennálló jogviszonyokra vonatkozó jogi aktusokat, valamint a katonai parancsnoki jogi aktusokat. A közigazgatási bíróságok hatáskörrel rendelkeznek az alkotmányellenesnek nyilvánított rendeletek vagy ilyen rendeletek rendelkezései által – adott esetben – sérelmet szenvedett személyek által indított keresetek elbírálására.”

- 18 A román alkotmánynak a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia; a továbbiakban: alkotmánybíróság) vonatkozó V. címe tartalmazza az alkotmány 142–147. cikkét. A „Szervezet” című 142. cikk (1)–(3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az alkotmánybíróság biztosítja az alkotmány elsőbbségét.

(2) Az alkotmánybíróság kilenc, kilencéves hivatali időre kinevezett bíróból áll, akiknek hivatali ideje nem hosszabbítható vagy újítható meg.

(3) Három bírót a Camera Deputaților [(képviselőház)], hármat a Senat [(senátus)] és hármat a Președintele României [(Románia elnöke)] nevez ki.”

- 19 A román alkotmány 143. cikkének szövege a következő:

„Az alkotmánybíróság bírónak kiváló jogi képesítéssel, magas szintű szaktudással és legalább 18 éves, jogi szakmai vagy a jogi felsőoktatásban szerzett tapasztalattal kell rendelkezniük.”

- 20 A román alkotmány 144. cikke kimondja:

„Az alkotmánybíróságon betöltött bírói tisztség – a jogi felsőoktatásban ellátott oktatási feladatok kivételével – összeférhetetlen bármely más, a köz- vagy magánszférában ellátott feladattal.”

21 A román alkotmány 145. cikke szerint:

„Az alkotmánybíróság bírái feladatuk ellátása során függetlenek, és hivatali idejük tartama alatt elmozdíthatatlanok.”

22 A román alkotmány 146. cikke előírja:

„Az alkotmánybíróság a következő feladatokat látja el:

[...]

d) az igazságügyi hatóságok vagy kereskedelmi választottbíróságok előtt felhozott, a törvények és rendeletek alkotmányellenességére vonatkozó kifogások elbírálása; az alkotmányellenességi kifogást közvetlenül az ombudsman is felhozhatja;

e) a hatóságok közötti alkotmányossági jogviták rendezése Románia elnökének, a két kamara valamelyike elnökének, a primului-ministrának [(miniszterelnök)] vagy a [legfelsőbb bírói tanács] elnökének kérelmére;

[...]”

23 A román alkotmány 147. cikkének (4) bekezdése kimondja:

„Az alkotmánybíróság határozatait a *Monitorul Oficial al României* [(Románia hivatalos lapja)] kell közzétenni. A közzététel időpontjától kezdve ezek a határozatok általánosan kötelezőek, és csak a jövőre nézve hatályosak.”

24 A román alkotmány 148. cikkének (2)–(4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A csatlakozást követően – a csatlakozási okmányban foglalt rendelkezéseket tiszteletben tartva – az Európai Unió alapító szerződéseiben foglalt rendelkezések, valamint a többi kötelező erejű közösségi szabályozás elsőbbséget élveznek a nemzeti jogszabályok ellentétes rendelkezéseivel szemben.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések analógia útján alkalmazandók az Európai Unió alapító szerződéseit módosító aktusokhoz való csatlakozásra.

(4) A parlament, Románia elnöke, a kormány és az igazságügyi hatóságok biztosítják a csatlakozási okmányból, valamint a (2) bekezdésben foglalt rendelkezésekből eredő kötelezettségek tiszteletben tartását.”

A büntető törvénykönyv

25 A Codul penal (büntető törvénykönyv) 154. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A büntetőjogi felelősségre vonatkozó elévülési idők a következők:

a) 15 év, ha az elkövetett bűncselekményt a törvény életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetéssel vagy 20 évet meghaladó szabadságvesztés-büntetéssel rendeli büntetni;

- b) 10 év, ha az elkövetett bűncselekményt a törvény 10 évet meghaladó, de legfeljebb 20 év szabadságvesztés-büntetéssel rendeli büntetni;
- c) 8 év, ha az elkövetett bűncselekményt a törvény 5 évet meghaladó, de legfeljebb 10 év szabadságvesztés-büntetéssel rendeli büntetni;
- d) 5 év, ha az elkövetett bűncselekményt a törvény 1 évet meghaladó, de legfeljebb 5 év szabadságvesztés-büntetéssel rendeli büntetni;
- e) 3 év, ha az elkövetett bűncselekményt a törvény legfeljebb 1 év szabadságvesztés-büntetéssel vagy pénzbüntetéssel rendeli büntetni.”

26 E törvénykönyv 155. cikkének (4) bekezdése ekképpen rendelkezik:

„Ha a 154. cikkben meghatározott elévülési időket újból túllépik, azokat a megszakadások számától függetlenül lejártnak kell tekinteni.”

A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv

27 A Codul de procedură penală (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv) 40. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A legfőbb semmítő- és ítélőszék első fokon bírálja el a hazaárulás bűncselekményét, valamint a szenátorok, a képviselők és az Európai Parlament román tagjai, a kormány tagjai, az alkotmánybíróság bírái, a legfelsőbb bírói tanács tagjai, a legfőbb semmítő- és ítélőszék bírái, továbbá a Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (a legfőbb semmítő- és ítélőszék mellett működő ügyészség) ügyészei által elkövetett bűncselekményeket.”

28 E törvénykönyv 2016. március 14. előtt hatályos változata 142. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezett:

„A technikai megfigyelést az ügyész végzi, vagy elrendelheti, hogy azt a nyomozó hatóság, szakosított rendőri személyzet vagy más szakosított állami szervek végezzék.”

29 Az említett törvénykönyv 281. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Minden esetben semmisséget von maga után az alábbiakra vonatkozó rendelkezések megsértése:

[...]

b) a bíróságok tárgyi és személyi hatásköre, ha az ítéletet a hatáskörrel rendelkező bíróságnál alacsonyabb szintű bíróság hozta;

[...]”

30 A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 342. cikke kimondja:

„Az előkészítő tanács előtti eljárás tárgya a vádemelést követően az adott bíróság hatáskörének és a bírósághoz fordulás jogszerűségének a vizsgálata, valamint a bizonyításfelvétel jogszerűségének és a nyomozó hatóságok által végzett cselekmények jogszerűségének a vizsgálata.”

- 31 E törvénykönyv 426. cikkének (1) bekezdése ekképpen rendelkezik:

„[H]atályon kívül helyezés iránti rendkívüli kérelem terjeszthető elő a büntetőeljárásokban hozott jogerős határozatokkal szemben a következő esetekben:

[...]

d) ha a fellebbviteli bíróság összetétele nem felel meg a törvénynek, vagy ha összeférhetetlenség esete áll fenn;

[...]”

- 32 Az említett törvénykönyv 428. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A 426. cikk a) és c)–h) pontjában meghatározott okok alapján a fellebbviteli bíróság határozatának közlésétől számított 30 napon belül terjeszthető elő hatályon kívül helyezés iránti rendkívüli kérelem”.

A 47/1992. sz. törvény

- 33 Az 1992. május 18-i Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (az alkotmánybíróság szervezetéről és működéséről szóló 47/1992. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2010. december 3-i 807. szám) 3. cikke előírja:

„(1) Az alkotmánybíróság hatásköreit az alkotmány és a jelen törvény határozza meg.

(2) A ráruházott hatáskörök gyakorlása során kizárólag az alkotmánybíróság határozhat a hatásköréről.

(3) Az alkotmánybíróságnak a (2) bekezdés alapján megállapított hatáskörét egyetlen hatóság sem vitathatja.”

- 34 E törvény 34. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az alkotmánybíróság bírálja el a hatóságok közötti alkotmányossági jogvitákat Románia elnökének, a két kamara valamelyike elnökének, a miniszterelnöknek vagy a legfelsőbb bírói tanács elnökének kérelmére.”

A 78/2000. sz. törvény

- 35 A 2000. május 18-i Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (a korrupciós cselekmények megelőzéséről, felderítéséről és büntetéséről szóló 78/2000. sz. törvény, *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2000. május 18-i 219. szám) 5. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„E törvény értelmében korrupciós bűncselekménynek minősülnek a büntető törvénykönyv 289–292. cikkében meghatározott bűncselekmények, akkor is, ha azokat a büntető törvénykönyv 308. cikkében említett személyek követik el.”

36 A büntető törvénykönyvnek a 78/2000. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdésében említett cikkei a passzív korrupciós bűncselekményekre (289. cikk), az aktív korrupciós bűncselekményekre (290. cikk), a befolyással üzérkedésre (291. cikk), illetve a befolyás vásárlására (292. cikk) vonatkoznak.

37 E törvény 29. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az e törvényben meghatározott bűncselekmények első fokon történő elbírálására szakosodott ítélkező testületeket kell létrehozni.”

A 303/2004. sz. törvény

38 A 2012. január 17-i Legea nr. 24/2012 (24/2012. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2012. január 23-i 51. szám) által módosított, 2004. június 28-i Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătoreștilor și procurorilor (a bírák és ügyészek jogállásáról szóló törvény; újból közzétették: *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2005. szeptember 13-i 826. szám; a továbbiakban: 303/2004. sz. törvény) 99. cikke kimondja:

„Fegyelmi vétségnek minősül:

[...]

o) az ügyek véletlenszerű kiosztására vonatkozó rendelkezések be nem tartása;

[...]

ș) az alkotmánybíróság határozatai tiszteletben tartásának elmulasztása [...];

[...]”.

39 E törvény 100. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A bírakkal és az ügyészekkel szemben a kötelességzegés súlyosságával arányosan kiszabható fegyelmi szankciók a következők:

[...]

e) a bírói tisztségből való felmentés.”

40 Az említett törvény 101. cikke szerint:

„A 100. cikkben előírt fegyelmi szankciókat a legfelsőbb bírói tanács kollégiumai a legfelsőbb bírói tanács sarkalatos törvényében meghatározott feltételek szerint szabják ki.”

A 304/2004. sz. törvény

- 41 A 2004. június 28-i Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (az igazságszolgáltatás szervezetéről szóló 304/2004. sz. törvény; újból közzétették: *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2005. szeptember 13-i 827. szám) többek között a következő jogszabályok módosították:
- a 2010. október 25-i Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor (az ügyek elbírálásának gyorsítására irányuló intézkedések bevezetéséről szóló 202/2010. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2010. október 26-i 714. szám);
 - a 2013. július 19-i Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyvről szóló 135/2010. sz. törvény végrehajtásáról és egyes, a büntetőeljárással kapcsolatos rendelkezések elfogadásáról szóló normatív aktusok módosításáról és kiegészítéséről szóló 255/2013. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2013. augusztus 14-i 515. szám);
 - a 2018. július 20-i Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (az igazságszolgáltatás szervezetéről szóló 304/2004. sz. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 207/2018. sz. törvény; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2018. július 20-i 636. szám).
- 42 A legutóbb a 207/2018. sz. törvénnyel módosított 304/2004. sz. törvény (a továbbiakban: módosított 304/2004. sz. törvény) 19. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
- „A legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnökének vagy elnökhelyettesének javaslatára az ügyek száma és jellege, az egyes tanácsok tevékenységének volumene, valamint a bírák szakosodása és szakmai tapasztalataik kiaknázásának szükségessége alapján minden év elején jóváhagyhatja a legfőbb semmítő- és ítélőszék tanácsai keretében kialakított szakosított ítélkező testületek összetételét.”
- 43 E törvény 24. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:
- „Öt bíróból álló ítélkező testületek bírálják el a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntető kollégiuma által első fokon hozott határozatokkal szemben benyújtott fellebbezéseket, határoznak az öt bíróból álló ítélkező testületek által fellebbezési eljárásban hozott határozatok hatályon kívül helyezése iránti kérelmekről – miután a kérelmet előzetesen megengedhetőnek nyilvánították –, elbírálják a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntető kollégiuma által az elsőfokú eljárás során hozott határozatokkal szemben benyújtott jogorvoslatokat, valamint a törvénynek megfelelően döntenek fegyelmi és más, a törvény által hatáskörükbe utalt ügyekben.”
- 44 Az említett törvény 29. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:
- „A legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa a következő hatáskörökkel rendelkezik:
- a) jóváhagyja a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatot, valamint e bíróság létszám- és személyzeti tervét;

[...]

f) gyakorolja a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatban előírt egyéb hatásköröket.”

45 Ugyanezen törvény 31. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Büntetőügyekben az ítélkező testületek összetétele a következőképpen alakul:

a) a törvénynek megfelelően a legfőbb semmítő- és ítélőszék elsőfokú hatáskörébe utalt ügyekben az ítélkező testület három bíróból áll;

[...]”

46 A módosított 304/2004. sz. törvény 32. cikke szerint:

„(1) A legfőbb semmítő- és ítélőszék elnökének vagy elnökhelyetteseinek javaslata alapján az irányítótanács minden év elején jóváhagyja az öt bíróból álló ítélkező testületek számát és összetételét.

[...]

(4) Ezen ítélkező testületek bíráit nyilvános ülésen sorshúzás útján választja ki a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – két elnökhelyettesének egyike. Az ítélkező testületek összetétele csak kivételes esetekben módosítható a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatban meghatározott objektív kritériumokra tekintettel.

(5) Az öt bíróból álló testületek elnöki tisztségét az érintett ítélkező testületbe a (4) bekezdés alapján történt kijelölése esetén a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke, az elnökhelyettesek egyike vagy a tanácselnökök töltik be.

(6) Ha a fent említett személyek közül egyiket sem jelölték ki az öt bíróból álló testületbe, minden egyes bíró rotációs alapon, a bíróságon eltöltött szolgálati ideje szerinti sorrendben tölti be az ítélkező testület elnöki tisztségét.

(7) Az öt bíróból álló testületek hatáskörébe tartozó ügyeket számítógépes rendszer használatával véletlenszerűen kell elosztani.”

47 A 304/2004. sz. törvény 32. cikke a 202/2010. sz. törvénnyel módosított változatában a következőképpen rendelkezett:

„(1) Minden év elején létre kell hozni két, kizárólag a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsának tagjaiból álló, büntetőügyekben eljáró, öt bíróból álló ítélkező testületet.

[...]

(4) A legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa jóváhagyja az öt bíróból álló ítélkező testületek összetételét. Ezen ítélkező testületek bíráit a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyettese jelöli ki. Az ítélkező testületek összetétele csak kivételes esetekben módosítható a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatban meghatározott objektív kritériumokra tekintettel.

(5) Az öt bíróból álló testületek elnöki tisztségét a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy elnökhelyettese tölti be. Távollétükben az ítélkező testület elnöki tisztségét az elnök által erre a célra kijelölt tanácselnök, vagy távollétében a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnökhelyettese is elláthatja.

(6) Az (1) és (2) bekezdésben említett ítélkező testületek hatáskörébe tartozó ügyeket számítógépes rendszer használatával véletlenszerűen kell elosztani.”

- 48 A 304/2004. sz. törvény 32. cikke (1) és (6) bekezdésének a 255/2013. sz. törvény szerinti szövege szinte teljesen megegyezett az előző pontban említett változat szövegével, míg e cikk (4) és (5) bekezdése a következőket írta elő:

„(4) A legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa a büntetőtanács elnökének javaslatára jóváhagyja az öt bíróból álló ítélkező testületek számát és összetételét. Ezen ítélkező testületek bíráit nyilvános ülésen sorshúzás útján választja ki a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyettese. Az ítélkező testületek összetétele csak kivételes esetekben módosítható a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatban meghatározott objektív kritériumokra tekintettel.

(5) Az öt bíróból álló testületek elnöki tisztségét esettől függően a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy elnökhelyettese – az érintett ítélkező testületbe a (4) bekezdés alapján történt kijelölése esetén –, a büntetőtanács elnöke vagy a korelnök tölti be.”

- 49 A módosított 304/2004. sz. törvény 33. cikkének szövege a következő:

„(1) A legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyetteseinek egyike látja el az egyesített tanácsok, a törvényességi jogorvoslatok elbírálására hatáskörrel rendelkező ítélkező testület, valamint a jogkérdések elbírálására hatáskörrel rendelkező ítélkező testület elnöki tisztségét, ha részt vesz az ügy elbírálásában.

[...]

(3) A tanácselnökök a tanács bármely ítélkező testületében elnökölhetnek, míg a többi bíró az elnöki tisztséget rotációs alapon látja el.”

- 50 A 304/2004. sz. törvény 33. cikkének (1) bekezdése a 202/2010. sz. törvény szerinti változatában a következőképpen rendelkezett:

„A legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyettese látja el az egyesített tanácsok, az öt bíróból álló ítélkező testület, valamint a tanácsokon belül bármely ítélkező testület elnöki tisztségét, ha részt vesz az ügy elbírálásában.”

- 51 A 304/2004. sz. törvény e 33. cikkének (1) bekezdése a 255/2013. törvény szerinti változatában kimondja:

„A legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyetteseinek egyike látja el az egyesített tanácsok, a törvényességi jogorvoslatok elbírálására hatáskörrel rendelkező ítélkező testület, a jogkérdések elbírálására hatáskörrel rendelkező ítélkező testület, az öt bíróból álló ítélkező testület és a tanácsokon belül bármely ítélkező testület elnöki tisztségét, ha részt vesz az ügy elbírálásában.”

A legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzat

- 52 A 2014. január 28-i Hotărârea nr. 3/2014 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzat módosításáról és kiegészítéséről szóló 3/2014. sz. határozat; *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2014. január 30-i 75. szám) által módosított 2004. szeptember 21-i Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (a legfőbb semmítő- és ítélőszék igazgatási szervezetére és működésére vonatkozó szabályzat; a továbbiakban: szervezeti és működési szabályzat) 28. cikke kimondta:

„(1) A legfőbb semmítő- és ítélőszék öt bíróból álló ítélkező testületeket foglal magában, amelyek hatáskörét törvény állapítja meg.

[...]

(4) Az öt bíróból álló testületek elnöki tisztségét – esettől függően – az elnök, az elnökhelyettesek, a büntetőtanács elnöke vagy a korelnök látja el.”

- 53 E szabályzat 29. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„Az öt bíróból álló büntetőjogi testületek létrehozása céljából a legfőbb semmítő- és ítélőszék elnöke vagy – távollétében – elnökhelyetteseinek egyike évente, sorshúzás útján, nyilvános ülésen minden ítélkező testületbe kiválaszt négy vagy – adott esetben – öt bírót a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsából.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Az alapjogviták közös elemei

- 54 Az alapjogviták Romániában az igazságszolgáltatás és a korrupció elleni küzdelem széleskörű reformja folytatásának keretében illeszkednek. E reformot uniós szinten 2007 óta követik nyomon, Romániának az Európai Unióhoz való csatlakozása alkalmával a 2006/928 határozattal létrehozott együttműködési és ellenőrzési mechanizmus (a továbbiakban: MCV) alapján.
- 55 E jogviták olyan büntetőeljárásokra vonatkoznak, amelyek keretében az előterjesztő bíróságok azt a kérdést vetik fel, hogy az uniós jog alapján mellőzhetik-e bizonyos, az alkotmánybíróság által 2016 és 2019 között hozott ítéletek, azaz a 2016. február 16-i 51/2016. sz. ítélet (C-379/19. sz. ügy), a 2017. május 4-i 302/2017. sz. ítélet (C-379/19. sz. ügy), a 2018. november 7-i 685/2018. sz. ítélet (C-357/19., C-547/19. és C-840/19. sz. ügyek), a 2019. január 16-i 26/2019. sz. ítélet (C-379/19. sz. ügy), valamint a 2019. július 3-i 417/2019. sz. ítélet (C-811/19. és C-840/19. sz. ügyek) alkalmazását.
- 56 A kérdést előterjesztő bíróságok megjegyzik, hogy a nemzeti jog értelmében az alkotmánybíróság határozatai általános jelleggel kötelezőek, és hogy e határozatok bírák általi be nem tartása a 303/2004. sz. törvény 99. cikkének §) pontja értelmében fegyelmi vétségnek minősül. Márpedig, amint az a román alkotmányból kitűnik, az alkotmánybíróság nem része a román igazságszolgáltatási rendszernek, és politikai-igazságszolgáltatási szerv jellegű. Ezenkívül az alkotmánybíróság az alapügyekben szóban forgó ítéletek meghozatalával túllépte a román

alkotmány által ráruházott hatásköröket, a rendes bíróságokat megillető hatásköröket vont magához, és megsértette ez utóbbi bíróságok függetlenségét. Egyébiránt a 685/2018. és 417/2019. sz. ítéletek a korrupció elleni küzdelem terén a büntetlenség rendszerszintű kockázatát hordozzák magukban.

- 57 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságok többek között a Bizottság által az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak megküldött, a Románia által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról szóló, 2016. január 27-i jelentésre (COM(2016) 41 final), a 2018. november 13-i jelentésre (COM(2018) 851 final, a továbbiakban: 2018. novemberi MCV-jelentés) és a 2019. október 22-i jelentésre (COM(2019) 499 final) hivatkoznak.
- 58 Végül az említett bíróságok az alkotmánybíróság 104/2018. sz. ítéletére is hivatkoznak, amely kimondja, hogy az uniós jog nem élvez elsőbbséget a román alkotmányos renddel szemben, és hogy a 2006/928 határozat a román alkotmány 148. cikke szerinti alkotmányossági vizsgálat keretében nem képezhet referencianormát.

A C-357/19. sz. ügy

- 59 Egy három bíróból álló büntetőtanács által 2017. március 28-án hozott ítéletében a legfőbb semmítő- és ítélőszék többek között PM-et, aki a terhére rótt tényállás idején miniszter volt, RO-t, TQ-t és SP-t elmarasztalta amiatt, hogy 2010 és 2012 között az európai alapok kezelésével összefüggésben korrupciós bűncselekményt és hivatali visszaélést, valamint héával kapcsolatos adócsalást követett el. Az ezen ítélettel szemben az érintettek, valamint a Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție (a legfőbb semmítő- és ítélőszék mellett működő ügyészség – országos korrupcióellenes igazgatóság, Románia; a továbbiakban: DNA) által benyújtott fellebbezéseket a legfőbb semmítő- és ítélőszék öt bíróból álló ítélkező testülete 2018. június 5-én hozott ítéletével elutasította. Ezen öt bíróból álló ítélkező testület a büntetőtanács elnökéből és négy másik, sorshúzással kijelölt bíróból állt a legfőbb semmítő- és ítélőszék által e bíróság szervezeti és működési szabályzata alapján az érintett időszakban követett gyakorlatnak megfelelően. A 2018. június 5-i ítélet jogerőre emelkedett.
- 60 2018. november 7-én kihirdetett 685/2018. sz. ítéletében az alkotmánybíróság, amelyhez a miniszterelnök a román alkotmány 146. cikkének e) pontja alapján fordult, először is alkotmányossági jogvita fennállását állapította meg a parlament és a legfőbb semmítő- és ítélőszék között, amelyet az ez utóbbi irányítótanácsa által hozott azon határozatok eredményeztek, amelyekben az említett gyakorlatnak megfelelően a fellebbezési eljárásban eljáró, öt bíróból álló ítélkező testületek öt bírāja közül csak négyet jelöltek ki sorshúzással, nem pedig valamennyiüket, megsértve ezáltal a módosított 304/2004. sz. törvény 32. cikkét, továbbá megállapította, hogy valamely ügynek fellebbezési eljárásban egy olyan ítélkező testület általi elbírálása, amelynek összetétele ily módon jogellenes, a kihirdetett határozat abszolút semmisségét vonja maga után, végül pedig kimondta, hogy a román alkotmány 147. cikkének (4) bekezdése alapján ezen ítéletet a közzétételének napjától kezdődően alkalmazni kell a folyamatban lévő ügyekre, azon ügyekre, amelyekben már ítéletet hoztak, amennyiben a jogalanyok még a határidőn belül élhetnek a rendelkezésre álló rendkívüli jogorvoslati lehetőségekkel, valamint a jövőbeli helyzetekre.
- 61 Az alkotmánybíróság 685/2018. sz. ítéletének közzétételét követően PM, RO, TQ és SP, valamint a DNA a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 426. cikkének (1) bekezdése alapján a legfőbb semmítő- és ítélőszék előtt rendkívüli jogorvoslati kérelmeket terjesztett elő, a 2018. június 5-i

ítélet hatályon kívül helyezését és új fellebbezési eljárás megindítását kérve. Kérelmük alátámasztása érdekében arra hivatkoztak, hogy a 685/2018. sz. ítélet kötelező, és joghatásokat vált ki a legfőbb semmítő- és ítélőszék 2018. június 5-i ítélete vonatkozásában, mivel az e fellebbezéseket elbíráló, öt bíróból álló ítélkező testület összetétele nem felelt meg az alkotmánybíróság által értelmezett törvénynek. A kérdést előterjesztő bíróság e rendkívüli jogorvoslati kérelmeket elfogadhatónak nyilvánította többek között azzal az indokkal, hogy azokat az ezen ítélet közzétételétől számított 30 napos jogszabályi határidőn belül nyújtották be, és úgy határozott, hogy az említett kérelmek elbírálásáig felfüggeszti a szabadságvesztés-büntetések végrehajtását.

- 62 E bíróság többek között arra keresi a választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésével, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével, valamint a PIF-egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjával, és 2. cikkének (1) bekezdésével ellentétes-e a 685/2018. sz. ítéletnek az alapügyben történő alkalmazása, mivel az súlyos csalással és korrupcióval kapcsolatos ügyekben ezen ítélet kihirdetését megelőzően jogerőre emelkedett bírósági határozatok semmisségét és új fellebbezési eljárás megindítását eredményezné.
- 63 A Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően a nemzeti bíróságok feladata, hogy a Charta által biztosított alapvető jogok és az általános jogelvek tiszteletben tartása mellett biztosítsák az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségek teljes érvényesülését, és mellőzzék azon belső jogi rendelkezések alkalmazását, amelyek megakadályozzák az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások miatti hatékony és visszatartó erejű szankciók alkalmazását. Ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel felmerül a kérdés, hogy a tagállamoknak az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből, valamint a PIF-egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjából, és 2. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettsége a már kiszabott büntetőjogi szankciók végrehajtására is vonatkozik-e. Felmerül az a kérdés is, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésében szereplő „és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység” fordulat nem csupán a szoros értelemben vett korrupciós cselekményeket foglalja-e magában, hanem a csalásnak egy család módon odaítélt közbeszerzési szerződéssel összefüggésben elkövetett kísérletét is, amely szerződést eredetileg az európai alapokból finanszírozták volna, azonban azt követően, hogy az ezen alapokat kezelő hatóság megtagadta a finanszírozást, azt teljes egészében a nemzeti költségvetésre terheltek. Ebben az összefüggésben a jelen ügyben fennállt az Unió pénzügyi érdekei sérelmének veszélye, noha ilyen sérelem nem következett be.
- 64 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az EUSZ 2. és EUSZ 19. cikk értelmében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy a jogorvoslati rendszerébe tartozó bíróságok eleget tegyenek a függetlenség követelményeinek annak érdekében, hogy az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok számára hatékony bírói jogvédelmet biztosítsanak. A függetlenség biztosítása a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint azt feltételezi, hogy a bírák teljesen autonóm módon gyakorolhatják bírói hivatásukat anélkül, hogy bármilyen hierarchikus viszonyban lennének, annak érdekében, hogy védve legyenek az olyan külső beavatkozástól és nyomástól, amely sértheti a függetlenségüket, és befolyásolhatja döntéseiket.
- 65 Ezenkívül, tekintettel többek között a törvényesség elvének jelentőségére, amely megköveteli a törvény előreláthatóságát, pontosságát és visszaható hatályának tilalmát, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Charta 47. cikkének (2) bekezdésében szereplő „a törvény által megelőzően létrehozott [...] bíróság” fogalmával ellentétes-e az alkotmánybíróság által adott azon értelmezés, miszerint az előterjesztő bíróság öt bíróból álló tanácsainak összetétele jogellenes. A Bíróságnak a 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítéletből (C-617/10, EU:C:2013:105) és a 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítéletből (C-42/17, EU:C:2017:936) eredő

ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis a nemzeti bíróságoknak, amikor úgy határoznak, hogy a büntető anyagi jogi rendelkezések alkalmazását mellőzik, gondoskodniuk kell arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével vádolt személyek alapvető jogait tiszteletben tartsák, és ennek során jogosultak az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelményeket alkalmazni, feltéve hogy e követelmények alkalmazása nem veszélyezteti a Charta által biztosított védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, valamint az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését.

- 66 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy az uniós joggal ellentétes többek között a 685/2018. sz. ítélet alkalmazása, mivel ezen ítélet a legfőbb semmítő- és ítélőszék által öt bíróból álló ítélkező testületben hozott jogerős határozatok semmisségét vonná maga után, és megfosztaná hatékony és visszatartó jellegüktől az Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos csalással kapcsolatos számos ügyben kiszabott büntetéseket. Ezen ítélet a büntetlenség látszatát kelti, sőt az elévülés révén a büntetlenség rendszerszintű kockázatával is jár, tekintettel arra, hogy az érintett ügyek újbóli vizsgálatát követően a jogerős ítélet meghozatalát milyen összetett és hosszú eljárás előzi meg. Ezenkívül a bírói függetlenség és a jogbiztonság elvével ellentétes, hogy a 685/2018. sz. ítélet az ezen ítélet kihirdetésének időpontjában már jogerőssé vált büntetőjogi határozatok vonatkozásában kötelező joghatásokat váltson ki olyan komoly indokok hiányában, amelyek kétségbe vonhatnák az említett ügyekben a tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartását, amit a 2018. novemberi MCV-jelentés is megerősít.
- 67 Végül a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az alkotmánybíróságnak a jelen ítélet 58. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatára figyelemmel fennáll annak a komoly veszélye, hogy a Bíróság által a feltett kérdésekre adott válaszokat a belső jogban megfosztják joghatásaiktól.
- 68 E körülmények között a legfőbb semmítő- és ítélőszék úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdését, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését, [a PIF-egyezmény] 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját, és 2. cikkének (1) bekezdését, valamint a jogbiztonság elvét, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, az [alkotmánybíróság] dönt az ítélkező testületek összetételének jogszerűségéről, ezáltal megteremtve annak feltételeit, hogy helyt lehessen adni a meghozott jogerős ítéletekkel szemben meghatározott időtartamon belül előterjesztett rendkívüli kérelmeknek?
- 2) Úgy kell-e értelmezni [a Charta] 47. cikkének második bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv a belső jog értelmében kötelező erővel megállapítja, hogy nem független és nem pártatlan az olyan ítélkező testület, amelyben olyan, vezető beosztású bíró vesz részt, akit nem véletlenszerűen, hanem átlátható, a felek által ismert és nem vitatott, a szóban forgó testület előtti összes ügyre alkalmazandó szabály alapján jelöltek ki?
- 3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely határozatot az alkotmánybíróság alkotmányossági jogvitával kapcsolatos ügyben hozott, és amely a nemzeti jog értelmében kötelező erejű?”

A C-379/19. sz. ügy

- 69 2016. augusztus 22-én a Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Oradea (a DNA nagyvárad területei szolgálata, Románia) a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék, Románia) előtt büntetőeljárást indított KI, LJ, JH és IG ellen, akiket azzal vádoltak, hogy befolyásolással üzérkedést, aktív, illetve passzív korrupciós bűncselekményeket, valamint befolyással üzérkedésben való részesség és aktív korrupcióban való részesség bűncselekményét követték el.
- 70 Ezen eljárás keretében KI és LJ a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 342. cikke alapján azt kérte, hogy a bíróság ne vegye figyelembe a Serviciul Român de Informații (román hírszerző szolgálat, a továbbiakban: SRI) által készített lehallgatási jegyzőkönyveket mint bizonyítékokat. E kérelem alátámasztása érdekében az érintettek az 51/2016. sz. ítéletre hivatkoztak, amelyben az alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánította a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 142. cikkének (1) bekezdését, amennyiben az engedélyezte a megfigyelési intézkedéseknek büntetőeljárás keretében „más szakosított állami szervek”, különösen az SRI által történő fogatosítását.
- 71 2017. január 27-i végzésével a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék) előkészítő tanácsa elutasította KI és LJ kérelmeit többek között azzal az indokkal, hogy mivel az 51/2016. sz. ítélet csak a jövőre nézve vált ki joghatásokat, a bizonyításfelvétel jogszerű volt, és megindította a KI, LJ, JH és IG elleni eljárást. Az e végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Curtea de Apel Oradea (nagyvárad ítéltábla, Románia) elutasította, mivel e bíróság is úgy vélte, hogy az 51/2016. sz. ítélet nem alkalmazható a jelen ügyben elrendelt technikai megfigyelési intézkedésekre, mivel ez az ítélet, amelyet 2016. március 14-én tettek közzé a *Monitorul Oficial al României*-ben, a román alkotmány 147. cikke (4) bekezdésének megfelelően kizárólag a jövőre nézve vált ki joghatásokat.
- 72 A kérdést előterjesztő bíróság előtti büntetőeljárás során IG, KI, LJ és JH lényegében a lehallgatási jegyzőkönyvek abszolút semmisségére hivatkozott azzal az indokkal, hogy az SRI részt vett a megfigyelési parancsok végrehajtásában. Az 51/2016. sz. ítéleten kívül az érintettek e tekintetben a 302/2017. és 26/2019. sz. ítéletekre is hivatkoztak, amelyekben az alkotmánybíróság megállapította a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 281. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkotmányellenességét, mivel e rendelkezés nem fűzött abszolút semmisséget a nyomozó hatóság személyi és tárgyi hatáskörére vonatkozó rendelkezések megsértéséhez (302/2017. sz. ítélet), és megállapította, hogy alkotmányossági jogvita áll fenn többek között a parlament és a Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (a legfőbb semmítő- és ítélszék mellett működő ügyészség) között, amely abból ered, hogy a DNA és az SRI között 2009-ben és 2016-ban a DNA alkotmányos hatáskörét megsértve kötött két együttműködési jegyzőkönyv azzal a következménnyel járt, hogy megsértették a büntetőeljárások lefolytatására vonatkozó eljárási jogot (26/2019. sz. ítélet).
- 73 A kérdést előterjesztő bíróság által a DNA-nál végzett vizsgálatot követően kiderült, hogy kilenc megfigyelési parancsot hajtottak végre az SRI technikai támogatásával, kettőt pedig az 51/2016. sz. ítélet közzétételét követően e szolgálat közreműködése nélkül.
- 74 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy elsődlegesen a bizonyítékok kizárására irányuló kérelemről kell határoznia, és különösen arra keresi a választ, hogy alkalmaznia kell-e az 51/2016., 302/2017. és 26/2019. sz. ítéleteket. E három ítélet együttes hatása következtében

ugyanis elegendő, ha a bíróság megállapítja az SRI-nek a megfigyelési parancs végrehajtásában való részvételét, ahhoz hogy a bizonyításfelvételre irányuló intézkedések semmisek legyenek, és hogy a vonatkozó bizonyítékok ki legyenek zárva.

- 75 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal hangsúlyozza, hogy a továbbra is hatályos nemzeti szabályok szerint a bizonyítékok kizárására irányuló kérelem elfogadhatósága attól a feltételtől függ, hogy e kérelmet az előkészítő tanács előtti szakasz lezárását megelőzően nyújtották be. Ezenkívül az alkotmányos szabályok csak *ex nunc* hatállyal ruházzák fel az alkotmánybíróság ítéleteit. Ez utóbbi bíróság tehát az ítélkezési gyakorlata révén előírta az általa hozott ítéletek folyamatban lévő ügyekben való alkalmazását, így arra kötelezve a bíróságokat, hogy szankcionáljanak minden szóban forgó eljárási cselekményt vagy bizonyítékot, anélkül hogy lehetőségük lenne azok esetről esetre történő vizsgálatára, még akkor is, ha e cselekményeket – mint a jelen ügyben is – olyan szabályok alapján fogantatosították, amelyek vonatkozásában az alkalmazásuk időpontjában érvényesült az alkotmányosság vétele.
- 76 Márpedig egyrészt Románia köteles a korrupció ellen küzdeni, és a Bizottság a 2018. novemberi MCV-jelentésben megállapította, hogy e tagállamnak a kormány által 2016 augusztusában előírt határidők tiszteletben tartása mellett folytatnia kell a korrupció elleni küzdelemre irányuló nemzeti stratégia végrehajtását. Másrészt az alkotmánybíróságnak a román alkotmány 146. cikke értelmében annak vizsgálatára kell szorítkoznia, hogy a törvény megfelel-e a román alkotmánynak, és hatásköre nem terjed ki a törvény értelmezésére, alkalmazására és visszaható hatályú jogszabályok bevezetésére. Ezenkívül az alkotmánybíróság azon törekvése, hogy ítéleteinek joghatása révén közvetlenül biztosítsa a felek eljárási jogainak büntetőeljárás keretében történő tiszteletben tartását, túlzónak tűnik azon mechanizmusokra tekintettel, amelyekkel a román állam e célból rendelkezik, mint például az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény; a továbbiakban: EJEE) 16. jegyzőkönyve, amely 2018. augusztus 1-jén lépett hatályba. Egyébiránt a Bíróság a 2013. február 26-i Melloni ítéletből (C-399/11, EU:C:2013:107) eredő ítélkezési gyakorlatában nem ismerte el az uniós jognak a kedvezőbb nemzeti alapvető jogokkal szembeni elsőbbségének korlátozását.
- 77 Ami az alapügyet illeti, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az kellően szoros kapcsolatban áll az uniós joggal, mivel az az igazságszolgáltatási hatáskörének a jogállamiság és a bírói függetlenség elvének megfelelő gyakorlására vonatkozik, és olyan kérdéseket vet fel, amelyek az MCV jellegével és hatásaival, valamint az uniós jognak az alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlatával szembeni elsőbbségével kapcsolatosak. Az alkotmánybíróság korlátozta a román bíróságoknak a román alkotmányból és az uniós jogból eredő igazságszolgáltatási hatáskörét azzal, hogy a jelen ítélet 58. pontjában említett 104/2018. sz. ítéletben kimondta, hogy a 2006/928 határozat a román alkotmány 148. cikke szerinti alkotmányossági vizsgálat keretében nem képezhet referencianormát.
- 78 Így szükséges, hogy a Bíróság megvizsgálja, hogy az MCV kötelező jellegű-e, és ha igen, e jelleget el kell-e ismerni nemcsak az említett mechanizmus keretében készített jelentésekben kifejezetten ajánlott intézkedések vonatkozásában, hanem az e jelentésekben tett valamennyi megállapítás, különösen a Jog a Demokráciáért Európai Bizottság (Velencei Bizottság) és a Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) ajánlásaival ellentétes nemzeti intézkedésekre vonatkozó megállapítások vonatkozásában is. Ezenkívül a jogállamiság és a bírói függetlenség elvére tekintettel felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti bíró – anélkül, hogy fennállna a veszélye annak, hogy a törvény által kifejezetten előírt fegyelmi szankciókat szabnak ki vele szemben –

igazságszolgáltatási hatáskörének gyakorlása során figyelmen kívül hagyhatja-e az alkotmánybíróság ítéleteinek joghatásait abban az esetben, ha az alkotmánybíróság túllépi hatáskörének korlátait.

- 79 E körülmények között a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) [A 2006/928] határozattal létrehozott [MCV] és az említett mechanizmus keretében készült jelentésekben megfogalmazott követelmények kötelező jellegűek-e a Román Államra nézve?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikket, hogy Románia azon kötelezettsége, hogy tiszteletben kell tartania [a 2006/928 határozattal] létrehozott [MCV] keretében készült jelentésekben előírt követelményeket, a jogállamiság elveinek tiszteletben tartására vonatkozó tagállami kötelezettség körébe tartozik, ideértve azt is, hogy az alkotmánybíróságok mint politikai-igazságszolgáltatási szervek kötelesek tartózkodni attól, hogy az igazságszolgáltatás kizárólagos hatáskörébe beavatkozva a jogszabályokat értelmezzék és bírói szervek általi alkalmazásuk konkrét és kötelező módjait meghatározzák, továbbá attól, hogy a jogalkotás kizárólagos hatáskörébe beavatkozva új jogszabályi rendelkezéseket vezessenek be? Az uniós jog alapján el kell-e hárítani az ilyen alkotmánybírósági határozatok következményeit? Ellentétes-e az uniós joggal az olyan nemzeti jogszabály, amely azoknak a bírácoknak a fegyelmi felelősségét szabályozza, akik a feltett kérdéssel összefüggésben nem alkalmazzák az alkotmánybíróság határozatait?
- 3) Ellentétes-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése és [a Charta] 47. cikke által biztosított, [a Bíróság] ítélkezési gyakorlatának [2018. február 27-i Associação Sindical dos Juizes Portugueses ítélet (C-64/16, EU:C:2018:117)] megfelelő értelmezés szerinti bírói függetlenség elvével az, ha a bírósági hatáskörök helyébe [az alkotmánybíróság] határozatai ([51/2016. sz. határozat, 302/2017. sz. határozat és 26/2019. sz. határozat]) lépnek, és ebből következően a büntetőeljárás kiszámíthatatlanná válik (visszaható hatály), és ellehetetlenül a jogszabályok értelmezése és adott ügyre történő alkalmazása? Ellentétes-e az uniós joggal az olyan nemzeti jogszabály, amely azoknak a bírácoknak a fegyelmi felelősségét szabályozza, akik a feltett kérdéssel összefüggésben nem alkalmazzák az alkotmánybíróság határozatait?”
- 80 2019. június 27-i, a Bírósághoz 2019. július 10-én érkezett levelében a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék) arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy 2019. június 18-i végzésével a Curtea de Apel de Oradea (nagyváradi ítélőtábla, Románia) a DNA kérelmére hatályon kívül helyezte az eljárást felfüggesztő határozatot, és az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben foglaltaktól eltérő kérdések tekintetében elrendelte az eljárás folytatását. A Bíróság kérdésére a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék) 2019. július 26-i, a Bírósághoz 2019. augusztus 7-én érkezett levelében megerősítette, hogy továbbra is szükséges az, hogy a Bíróság a feltett kérdéseket megválaszolja. Az előtte folyó eljárást ugyanis anélkül folytatják, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben említett megfigyelési parancsok révén szerzett bizonyítékok felhasználhatók lennének. Ezenkívül a Tribunalul Bihor (Bihar megyei törvényszék) megjegyezte, hogy az igazságügyi felügyelet fegyelmi vizsgálatot indított a kérdést előterjesztő bíróval szemben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben hivatkozott alkotmánybírósági ítéletek be nem tartása miatt.

A C-547/19. sz. ügy

- 81 Az igazságügyi felügyelet fegyelmi eljárást indított CY, a Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla, Románia) egyik bírójával szemben a legfelsőbb bírói tanács bírói fegyelmi tanácsa előtt azzal az indokkal, hogy CY elkövette a 303/2004. sz. törvény 99. cikkének o) pontja szerinti fegyelmi vétséget.
- 82 2018. március 28-i végzésével a legfelsőbb bírói tanács bírói fegyelmi tanácsa mint elfogadhatatlant elutasította a romániai bírák fóruma által előterjesztett, CY támogatása érdekében való járulékos beavatkozás iránti kérelmet. E fórum és CY e végzéssel szemben jogorvoslati kérelmet nyújtott be a legfőbb semmítő- és ítélőszékhez.
- 83 2018. április 2-i határozatával a legfelsőbb bírói tanács bírói fegyelmi tanácsa CY-t a 303/2004. sz. törvény 100. cikkének e) pontjában előírt, a bírói tisztségből való felmentés fegyelmi szankciójával sújtotta. CY e határozattal szemben jogorvoslati kérelmet nyújtott be a legfőbb semmítő- és ítélőszékhez.
- 84 E két ügyet véletlenszerűen e bíróság egyik, öt bíróból álló ítélkező testületének osztották ki, majd az ügyeket a közöttük lévő összefüggés miatt egyesítették. Ezen ítélkező testület összetételét 2017. október 30-án sorshúzás útján határozták meg.
- 85 2018. november 8-án a legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa a jelen ítélet 60. pontjában említett 685/2018. sz. ítélet kihirdetését követően határozatot hozott az öt bíróból álló ítélkező testületek tagjainak sorshúzás útján történő kiválasztásáról. 2018 decemberében a legfelsőbb bírói tanács két határozatot hozott, amelyekben szabályokat vezetett be az ezen ítéletben megfogalmazott követelményeknek való megfelelésének biztosítása érdekében. Az e határozatoknak való megfelelés érdekében a legfőbb semmítő- és ítélőszék sorshúzással ismételten összeállította a 2018-as évre az új ítélkező testületeket, ideértve azokat a már kiosztott ügyeket is, amelyekben ez év végéig semmilyen intézkedést nem rendeltek el, köztük az alapügyben szóban forgó egyesített ügyeket is.
- 86 Az új ítélkező testület előtt CY többek között kifogást emelt e testület összetételének jogellenességére hivatkozva, vitatva különösen a 685/2018. sz. ítéletnek és a legfelsőbb bírói tanács ezt követően hozott határozatainak az EUSZ 2. cikkel való összeegyeztethetőségét. E tekintetben CY megjegyezte, hogy az alkotmánybíróság és a legfelsőbb bírói tanács túllépte hatásköreit, és hozzátette, hogy ha e két hatóság nem avatkozott volna be a legfőbb semmítő- és ítélőszék tevékenységébe, az ítélkező testület folytonosságának elve nem sérült volna, és az ügyet helyesen osztották volna ki az öt bíróból álló ítélkező testületek valamelyikének.
- 87 Annak érdekében, hogy a CY által felhozott jogellenességi kifogásról határozni tudjon, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni a Bíróságtól, hogy az alkotmánybíróságnak az igazságszolgáltatás folyamatába való olyan beavatkozása, mint amely a 685/2018. sz. ítéletből következik, összeegyeztethető-e az EUSZ 2. cikkben említett jogállamisággal, valamint az igazságszolgáltatásnak az EUSZ 19. cikkben és a Charta 47. cikkében biztosított függetlenségével.
- 88 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is az alkotmánybíróság tagjai kinevezésének politikai vetületét, valamint e bíróságnak az állami hatóságok szervezetrendszerében elfoglalt különleges helyzetét hangsúlyozza.

- 89 Másodszor, a román alkotmány 146. cikkének e) pontjában előírt, a hatóságok közötti alkotmányossági jogvita megállapítására irányuló eljárás mint olyan problémás, mivel ugyanezen rendelkezés szerint politikai szervek jogosultak ezen eljárás kezdeményezésére. Ezenkívül valamely jogi aktus jogellenessége és az alkotmányossági jogvita fennállása közötti különbség csupán árnyalatnyi, és a jogalanyok szűk köre számára lehetséges az, hogy a rendes bíróságok előtti jogorvoslatokkal párhuzamosan más jogorvoslatokkal is éljenek. E körülmény, az alkotmánybíróság tagjai kinevezésének politikai vetületével együtt, lehetővé teszi e bíróság számára, hogy politikai célból vagy politikai szempontból befolyásos személyek érdekében beavatkozzon az igazságszolgáltatásba.
- 90 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alkotmánybíróság által a 685/2018. sz. ítéletben tett, az igazságszolgáltató hatalom és a jogalkotó hatalom közötti alkotmányossági jogvita fennállására vonatkozó megállapítás problematikus. Ezen ítéletben az alkotmánybíróság az alkotmánynál alacsonyabb szintű, nem egyértelmű rendelkezéseknek, nevezetesen a módosított 304/2004. sz. törvény 32. és 33. cikkének saját maga általi értelmezését állította szembe azzal az értelmezéssel, amelyet a legfőbb semmítő- és ítélszék a hatáskörének gyakorlása során követett, és azt rőta fel ez utóbbi bíróságnak, hogy a jogalkotó akaratát szisztematikusan figyelmen kívül hagyta, annak érdekében, hogy megállapíthassa ilyen alkotmányossági jogvita fennállását.
- 91 A kérdést előterjesztő bíróság szerint így felmerül a kérdés, hogy az EUSZ 2. és EUSZ 19. cikkel, valamint a Charta 47. cikkével ellentétes-e az, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben a legfőbb semmítő- és ítélszék ítélkezési gyakorlatát az alkotmánybíróság beavatkozása révén felülvizsgálhatják és szankcionálhatják. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alkotmánybíróságnak a legfőbb semmítő- és ítélszék tevékenysége jogszerűségének felülvizsgálata formájában megnyilvánuló önkényes beavatkozása, amely az olyan törvényes bírósági eljárások helyébe lépne, mint amilyen a közigazgatási per vagy a bírósági eljárás során felhozott eljárási kifogások, negatív hatással lehet az igazságszolgáltatás függetlenségére és magának az EUSZ 2. cikkben említett jogállamiságnak az alapjaira is, mivel az alkotmánybíróság nem része az igazságszolgáltatási rendszernek, és nem rendelkezik igazságszolgáltatási hatáskörrel.
- 92 E körülmények között a legfőbb semmítő- és ítélszék úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az [EUSZ 2. cikket] és [az EUSZ 19. cikk] (1) bekezdését, valamint [a Charta] 47. cikkét, hogy azokkal ellentétes egy alkotmánybíróságnak (a nemzeti jog alapján igazságszolgáltatási intézménynek nem minősülő szerv) azon mód tekintetében történő beavatkozása, ahogyan a legfelsőbb bíróság az alkotmánynál alacsonyabb szintű jogi szabályozást értelmezte és alkalmazta az ítélkező testületek létrehozatalára irányuló tevékenység keretében?”

A C-811/19. sz. ügy

- 93 Egy három bíróból álló ítélkező testület által első fokon hozott 2018. február 8-i ítéletében a legfőbb semmítő- és ítélszék büntetőtanácsa FQ-t, GP-t, HO-t, IN-t és JM-et kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés-büntetésre ítélte korrupciós bűncselekmények és pénzmosás, valamint korrupciós bűncselekményekkel egy tekintet alá eső bűncselekmények miatt, amelyeket 2009 és 2013 között követtek el elsősorban uniós, vissza nem térítendő alapokból finanszírozott

projekt keretében odaítélt közbeszerzési szerződésekkel összefüggésben. Négy vádlott – köztük azon személy, aki polgármester, később szenátor, majd miniszter volt –, valamint a DNA fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben.

- 94 A fellebbezési eljárásban a fellebbezők azt kérték, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék állapítsa meg a 2018. február 8-i ítélet semmisségét azzal az indokkal, hogy azt olyan ítélkező testület hozta, amely a jogszabályi előírásokat megsértve nem volt korrupciós ügyek elbírálására szakosodva.
- 95 A fellebbezők e tekintetben a 2019. július 3-án kihirdetett 417/2019. sz. ítéletre hivatkoztak, amelyet a képviselőház elnökének kérelmére indult eljárásban hoztak, aki ebben az időpontban a legfőbb semmítő- és ítélőszék öt bíróból álló ítélkező testülete mint fellebbviteli bíróság előtt maga is büntetőeljárás alatt állt a 78/2000. sz. törvény hatálya alá tartozó cselekmények miatt. Ebben az ítéletben az alkotmánybíróság először is megállapította, hogy alkotmányossági jogvita áll fenn a parlament és a legfőbb semmítő- és ítélőszék között, mivel ez utóbbi nem hozta létre a 78/2000. sz. törvény 29. cikkének (1) bekezdésében említett bűncselekmények első fokon történő elbírálására szakosodott ítélkező testületeket, továbbá kimondta, hogy valamely ügynek egy nem szakosodott ítélkező testület általi elbírálása a kihirdetett határozat abszolút semmisségét vonja maga után, végül pedig elrendelte, hogy minden olyan ügyet, amelyet a legfőbb semmítő- és ítélőszék első fokon 2019. január 23. előtt bírált el, és amely még nem vált jogerőssé, újból vizsgáljanak meg e rendelkezésnek megfelelően létrehozott szakosodott ítélkező testületek. Ebben az ítéletben ugyanis az alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy noha az említett 2019. január 23-i időpontban a legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa olyan határozatot hozott, miszerint úgy kell tekinteni, hogy a három bíróból álló valamennyi ítélkező testülete a korrupciós ügyek elbírálására szakosodott, e határozat csupán a meghozatalának időpontjától kezdődően szünteti meg az alkotmányellenességet, a múltra vonatkozóan azonban nem.
- 96 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmének alátámasztása érdekében a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az alapügyben szóban forgó bűncselekmények, úgymint az elsősorban európai alapokból finanszírozott közbeszerzésekkel összefüggésben elkövetett korrupciós bűncselekmények, valamint a pénzmosás bűncselekménye, az Unió pénzügyi érdekeit sértik vagy sérthetik.
- 97 E bíróság szerint először is az a kérdés merül fel, hogy úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdését, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2017. L 198., 29. o.) 4. cikkét, és a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 141., 73. o.) 58. cikkét, hogy azokkal ellentétes az, ha a nemzeti bíróság a bírósági rendszer részét nem képező valamely hatóság által hozott olyan határozatot alkalmaz, mint az alkotmánybíróság 417/2019. sz. ítélete, amely egy rendkívüli jogorvoslati kérelem megalapozottságáról határozott, és amely előírja az ügyek visszautalását, aminek következtében egy új elsőfokú eljárás megindításával megkérdőjeleződik a büntetőeljárás. A tagállamok ugyanis kötelesek hatékony és visszatartó erejű intézkedéseket hozni az Unió pénzügyi érdekeit sértő jogellenes tevékenységek leküzdése érdekében.

- 98 Ebben az összefüggésben azt is meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésében szereplő „és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység” kifejezés a szoros értelemben vett korrupciós bűncselekményeket foglalja-e magában, különösen mivel a 2017/1371 irányelv 4. cikke meghatározza a „passzív vesztegetés” és az „aktív vesztegetés” bűncselekményének fogalmát. Ennek egyértelművé tételére azért van szükség, mert az alapügyben szereplő vádlottak egyike szenátori és miniszteri minőségében befolyást gyakorolt köztisztviselőkre, arra ösztönözte őket, hogy hatásköreiket megsértve járjanak el, és az elsősorban európai alapokból finanszírozott közbeszerzési szerződések értékének jelentős százalékát kapta meg.
- 99 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, amint a C-357/19. sz. Eurobox Promotion és társai ügyben, itt is felmerül továbbá az a kérdés, hogy ellentétes-e a jogállamiságnak az EUSZ 2. cikkben foglalt, a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett elvével az igazságszolgáltatás menetébe oly módon történő beavatkozás, mint amely a 417/2019. sz. ítéletből is ered. Az említett ítéletben az alkotmánybíróság – anélkül, hogy igazságszolgáltatási hatáskörrel rendelkezne – olyan kötelező intézkedéseket vezetett be, amelyek új büntetőeljárások megindítását vonják maguk után amiatt, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsának ítélkező testületei állítólag nem voltak korrupciós bűncselekmények elbírálására szakosodva, miközben e büntetőtanács valamennyi bírója – pusztán e bíróság bírója minőségében – eleget tesz a szakosodásra vonatkozó e feltételnek.
- 100 Másodszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlatára, valamint a törvényesség elvének jelentőségére tekintettel tisztázni kell a Charta 47. cikkének második bekezdésében szereplő „a törvény által megelőzően létrehozott [...] bíróság” fogalmának értelmét annak eldöntése érdekében, hogy e rendelkezéssel ellentétes-e az alkotmánybíróság által a bíróság összetételének jogellenes jellegére vonatkozóan adott értelmezés.
- 101 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a nemzeti bíróság köteles-e mellőzni a 417/2019. sz. ítélet alkalmazását az uniós szabályok teljes érvényesülésének biztosítása érdekében. Általánosabban azt is meg kell vizsgálni, hogy figyelmen kívül kell-e hagyni az alkotmánybíróság azon határozatainak joghatásait, amelyek kizárólag a nemzeti jog által szabályozott ügyekben sértik a bírói függetlenség elvét. E kérdések többek között azért merülnek fel, mert a román fegyelmi rendszer fegyelmi szankció alkalmazását írja elő az olyan bíróval szemben, aki az alkotmánybíróság határozatainak joghatásait figyelmen kívül hagyja.
- 102 A kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy a 417/2019. sz. ítélet, amely a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsának három bíróból álló ítélkező testületei által 2019. január 23-át megelőzően első fokon hozott ítéletek semmisségét eredményezi, sérti a büntetőjogi szankcióknak az Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos jogellenes tevékenységek esetén való tényleges érvényesülésének elvét. Az említett ítélet ugyanis egyrészt a büntetlenség látszatát kelti, másrészt pedig a büntetőeljárás elévülésére vonatkozó nemzeti szabályok miatt súlyos bűncselekmények esetén a büntetlenség rendszerszintű kockázatával jár, tekintettel arra, hogy az érintett ügyek újbóli vizsgálatát követően a jogerős ítélet meghozatalát milyen összetett és hosszú eljárás előzi meg. Így az alapügyben a bírósági eljárás annak összetettsége miatt már az elsőfokú eljárásban körülbelül négy évig tartott. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a bírói függetlenség uniós jogban rögzített elvével ellentétes az, ha az igazságszolgáltató hatalom részét nem képező valamely bírósági szerv határozattal olyan eljárási intézkedéseket hoz, amelyek előírják bizonyos ügyek első fokon történő újbóli vizsgálatát, aminek következtében a büntetőeljárások megkérdőjeleződnek, noha nem állnak fenn olyan komoly indokok, amelyek kétségesse tennék a vádlottak tisztességes eljáráshoz való jogának tiszteletben tartását. Márpedig a jelen ügyben nem tekinthető úgy, hogy sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és az

igazságszolgáltatáshoz való jogot az, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsának ítélkező testületei olyan bírákból állnak, akik az e bíróságon belüli kinevezésük idején büntetőügyekre szakosodottak voltak.

103 E körülmények között a legfőbb semmítő- és ítélőszék úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- (1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdését, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését, a [2015/849] irányelv 58. cikkét, [valamint] [a 2017/1371] irányelv 4. cikkét, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, [az alkotmánybíróság] dönt az ítélkező testület összetételének – a legfőbb semmítő- és ítélőszék bírái (román alkotmányban elő nem írt) szakosodásának elve tükrében – esetlegesen fennálló jogellenességével kapcsolatos eljárásjogi kifogásról, és ha valamely bírósági szervet arra kötelez, hogy a fellebbezési (devolutív) szakaszban lévő ügyeket újbóli megvizsgálás céljából utalja vissza első fokra?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és [a Charta] 47. cikkének második bekezdését, hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv jogellenesnek minősíti a legfelsőbb bíróság tanácsa (többek között az előléptetés időpontjában a legfelsőbb bíróság büntetőtanácsába történő előléptetéshez szükséges szakosodási követelményt teljesítő bírókból álló) ítélkező testületének összetételét?
- 3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségének elvét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely valamely bírósági szerv által tizenhat éven keresztül azonos módon értelmezett, a korrupciós cselekmények megelőzéséről, felderítéséről és büntetéséről szóló törvényben szereplő, az alkotmánynál alacsonyabb szintű, a legfőbb semmítő- és ítélőszék szervezetére vonatkozó szabályt értelmez?
- 4) [A Charta] 47. cikkével összhangban az igazságszolgáltatáshoz való szabad hozzáférés elve magában foglalja-e a bírók szakosodását és szakosodott testületeknek valamely legfelsőbb bíróságnál történő létrehozását?

A C-840/19. sz. ügy

104 Három bíróból álló ítélkező testület által első fokon hozott 2017. május 26-i ítéletében a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsa NC-t többek között négy év szabadságvesztés-büntetésre ítélte, mivel parlamenti és miniszteri feladatainak ellátása során a büntető törvénykönyv 291. cikke (1) bekezdésének – a 78/2000. sz. törvény 6. cikkével és 7. cikkének a) pontjával összefüggésben értelmezett – rendelkezése értelmében vett befolyással üzérkedés bűncselekményét követte el nagyrészt európai alapokból finanszírozott közbeszerzéssel kapcsolatban. Miután a DNA és NC ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be, a legfőbb semmítő- és ítélőszék büntetőtanácsa öt bíróból álló ítélkező testületben eljárva 2018. június 28-i ítéletével az elmarasztaló ítéletet helybenhagyta, a fellebbezést pedig elutasította. Ezen ítélet jogerőssé vált.

- 105 A jelen ítélet 60. pontjában említett 685/2018. sz. ítélet közzétételét követően NC és a DNA hatályon kívül helyezés iránti rendkívüli jogorvoslati kérelmeket nyújtott be lényegében arra hivatkozva, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszéknek a 2017. május 26-i ítélet ellen benyújtott fellebbezéseket elbíráló, öt bíróból álló ítélkező testületének összetétele szabálytalan volt, mivel e testület öt tagja közül csak négyet jelöltek ki sorshúzással.
- 106 Öt bíróból álló ítélkező testület által hozott 2019. február 25-i és május 20-i ítéletével a legfőbb semmítő- és ítélőszék a 685/2018. sz. ítélet fényében a rendkívüli jogorvoslati kérelmeknek helyt adott, az NC-t elmarasztaló ítéletet hatályon kívül helyezte, és újbóli vizsgálat céljából visszautalta az utóbbi és a DNA által benyújtott fellebbezéseket.
- 107 Miközben a fellebbezési eljárás az újbóli vizsgálat keretében még folyamatban volt az öt bíróból álló ítélkező testületben eljáró legfőbb semmítő- és ítélőszék előtt, az alkotmánybíróság meghozta a jelen ítélet 95. pontjában említett 417/2019. sz. ítéletét.
- 108 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ezen ítélet összeegyeztethető-e az EUSZ 2. cikkel, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésével, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével, a Charta 47. cikkével és a 2017/1371 irányelv 4. cikkével. Ami konkrétan az EUMSZ 325. cikket illeti, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében ugyanazokat az indokokat adja elő, mint amelyeket a C-811/19. sz. ügyben megfogalmazott. Az említett bíróság hozzáteszi, hogy az alapügyben a bírósági eljárások közel négy évig tartottak, és hogy a 685/2018. sz. ítélet alkalmazása következtében az ügy a fellebbezés újbóli vizsgálatára irányuló eljárás szakaszában van. A 417/2019. sz. ítélet alkalmazása ezenkívül azzal a következménnyel járna, hogy első fokon újból megindítanák az ügy érdemére vonatkozó eljárást, aminek következtében ugyanazon eljárást első fokon kétszer, másodfokon pedig háromszor kellene lefolytatni.
- 109 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 417/2019. sz. ítélet olyan kötelező eljárási intézkedéseket vezetett be, amelyek a 78/2000. sz. törvényben előírt bűncselekményeket illetően az első fokon ítélkező testületek szakosodásának hiánya miatt új eljárások megindítását teszik szükségessé. Így ezen ítélet miatt fennáll annak veszélye, hogy a súlyos bűncselekményekre vonatkozó ügyek jelentős része büntetlenül marad. E körülmények között sérülne a tényleges érvényesülés EUMSZ 325. cikkben foglalt követelménye, és a vádlott azon alapvető joga, hogy ügyét észszerű időn belül tárgyalják.
- 110 Hasonlóképpen, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a C-357/19., C-547/19. és C-811/19. sz. ügyekhez hasonlóan ezen ügyben is a Bírósághoz kell fordulni azzal a kérdéssel, hogy az alkotmánybíróság beavatkozása összeegyeztethető-e a jogállamiság elvével. Hangsúlyozva az említett bíróság ítéletei tiszteletben tartásának fontosságát, a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy kérdése nem általánosságban az alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlatára, hanem kizárólag a 417/2019. sz. ítéletre vonatkozik. Ebben az ítéletben az alkotmánybíróság a 78/2000. sz. törvényben, illetve a módosított 304/2004. sz. törvényben foglalt, a szakosodott ítélkező testületek létrehozására vonatkozó, egymástól eltérő rendelkezéseket illetően a saját maga általi értelmezést szembeállította a legfőbb semmítő- és ítélőszék értelmezésével, és bizonyos ügyek újbóli vizsgálatának elrendelésével beavatkozott ez utóbbi bíróság hatáskörébe.

111 E körülmények között a legfőbb semmítő- és ítélszék úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdését, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 83. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott [2017/1371] irányelv 4. cikkét, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, [az alkotmánybíróság] határozatában elrendeli, hogy újból el kell bírálni egy meghatározott időszakban elbírált, jelenleg fellebbezési szakaszban lévő korrupciós ügyeket amiatt, hogy a legfelsőbb bíróságnál nem hoztak létre korrupciós ügyekre szakosodott ítélkező testületeket, bár elismerték az azokat alkotó bírák szakosodását?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket és [a Charta] 47. cikkének második bekezdését, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv jogellenesnek minősíti a legfelsőbb bíróság tanácsa (többek között az előléptetés időpontjában a legfelsőbb bírósághoz történő előléptetéshez szükséges szakosodási követelményt teljesítő bírókból álló) ítélkező testületének összetételét?
- 3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely határozatot az alkotmánybíróság alkotmányossági jogvitával kapcsolatos ügyben hozott, és amely a nemzeti jog értelmében kötelező erejű?”

A Bíróság előtti eljárásról

Az ügyek egyesítéséről

112 A Bíróság elnöke 2020. február 26-i határozataival a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint ítélethozatal céljából elrendelte egyrészt a C-357/19. és C-547/19. sz. ügyek, másrészt pedig a C-811/19. és C-840/19. sz. ügyek egyesítését. A Bíróság elnöke 2021. május 21-i határozatában ítélethozatal céljából a köztük lévő összefüggésre figyelemmel elrendelte ezen ügyek, valamint a C-379/19. sz. ügy egyesítését.

A gyorsított eljárás iránti kérelmekről és a soron kívüli elbírálásról

- 113 A C-357/19., C-379/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben kérdést előterjesztő bíróságok azt kérték a Bíróságtól, hogy az ezen ügyekben előterjesztett előzetes döntéshozatalra utalásokat a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke értelmében gyorsított eljárásban bírálják el.
- 114 Kérelmeik alátámasztása érdekében a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra hivatkoztak, hogy az alapeljárások keretében eljárás alá vont személyek helyzete a lehető legrövidebb időn belül választ igényel. Közelebbről a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyeket illetően előadták továbbá, hogy az időmúlás veszélyeztetheti a büntetés esetleges végrehajtását.
- 115 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében – e szabályzat rendelkezéseitől eltérve – gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.

- 116 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen gyorsított eljárás olyan eljárási eszközt képez, amelynek célja a rendkívül sürgős helyzetekre való reagálás. Egyebekben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a gyorsított eljárás alkalmazásától el lehet tekinteni, ha az ügy által felvetett jogi problémák érzékeny és összetett jellege miatt az ilyen eljárás nehezen alkalmazható, különösen, ha a Bíróság előtti eljárás írásbeli szakaszának lerövidítése nem tűnik helyénvalónak (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 117 A jelen ügyben a C-357/19. és a C-379/19. sz. ügyet illetően a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően a 2019. május 23-i, illetve június 17-i határozatával úgy határozott, hogy a gyorsított eljárás iránti kérelmeket el kell utasítani. Egyrészt ugyanis az arra alapított indok, hogy e kérelmek büntetőeljárásokra vonatkoznak, és ezért az alapeljárások keretében eljárás alá vont személyek jogi helyzetének tisztázása érdekében gyors választ igényelnek, önmagában nem lehet elegendő annak indokolására, hogy ezeket az ügyeket az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése szerinti gyorsított eljárásban bírálják el, mivel ilyen körülmények nem eredményezhetnek a jelen ítélet 116. pontjában említett rendkívül sürgős helyzetet (lásd analógia útján: a Bíróság elnökének 2018. szeptember 20-i Minister for Justice and Equality végzése, C-508/18 és C-509/18, nem tették közzé, EU:C:2018:766, 11. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 118 Másrészt, noha az uniós jog alapvető rendelkezéseire vonatkozóan előterjesztett kérdések eleve elsődleges fontosságúnak bizonyulhatnak az Unió igazságszolgáltatási rendszerének megfelelő működése szempontjából, amelyhez a nemzeti bíróságok függetlensége elengedhetetlen, e kérdések érzékeny és összetett jellege miatt nehezen lehetne alkalmazni a gyorsított eljárást (lásd analógia útján: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 105. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 34. pont).
- 119 Figyelemmel azonban az előterjesztett kérdések jellegére, a Bíróság elnöke a 2019. szeptember 18-i határozatában a C-357/19. és C-379/19. sz. ügyek vonatkozásában elrendelte az eljárási szabályzat 53. cikkének (3) bekezdése szerinti soron kívüli elbírálást.
- 120 A C-811/19. és C-840/19. sz. ügyeket illetően meg kell állapítani, hogy a C-357/19. és C-379/19. sz. ügyekkel együttesen értelmezett ezen ügyekből kitűnik, hogy a román bíróságokon bizonytalanság áll fenn az uniós jognak a büntetőjog hatálya alá tartozó számos olyan ügyben való értelmezését és alkalmazását illetően, amelyekben az elévülési idő letelte, és ennél fogva a büntetlenség veszélye merül fel. E körülmények között, és tekintettel a C-357/19., C-379/19. és C-547/19. sz. ügyek előrehaladottságára, amely ügyek hasonló uniós jogi értelmezési kérdéseket vetnek fel, a Bíróság elnöke 2019. november 28-i határozatával úgy határozott, hogy a C-811/19. és C-840/19. sz. ügyeket gyorsított eljárásban bírálja el.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 121 A jelen ügyekben megtartani tervezett közös tárgyalást a Covid19-járvánnyal összefüggő egészségügyi válság miatt három alkalommal elhalasztották, majd a 2020. szeptember 3-i határozattal végül törölték. Az eljárási szabályzat 61. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Bíróság nagytanácsa úgy határozott, hogy írásban megválaszolandó kérdésekké alakítja azokat a kérdéseket, amelyeket a tervezett tárgyalásra tekintettel korábban közöltek a felekkel, és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti azon érdekeltekkel, akik írásbeli

észrevételeket terjesztettek elő. CY, PM, RO, KI, LJ, NC, FQ, a romániai bírák fóruma, a DNA, a DNA nagyváradi területi szolgálata, a román kormány, valamint a Bizottság az előírt határidőn belül megküldte a Bíróságnak az e kérdésekre adott válaszait.

- 122 PM a Bíróság Hivatalához 2021. április 16-án benyújtott beadványában kérte az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását. Kérelmének alátámasztása érdekében PM az Európai Unió Bírósága alapokmányának 19., 20., 31. és 32. cikkére, valamint az eljárási szabályzat 64., 65., 80. és 81. cikkére hivatkozva lényegében azzal érvelt, hogy a tárgyalás tartásának elmaradása sértené a tisztességes eljáráshoz való jogát és a kontradiktórius eljárás elvét.
- 123 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 47. cikkében rögzített meghallgatáshoz való jog nem ír elő feltétlen kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy valamennyi eljárásban nyilvános tárgyalást kell tartani. Ez különösen akkor van így, ha az ügy nem vet fel olyan ténybeli vagy jogi kérdéseket, amelyeket ne lehetne megfelelő módon megoldani az ügyiratok és a felek írásbeli észrevételei alapján (lásd ebben az értelemben: 2017. július 26-i Sacko ítélet, C-348/16, EU:C:2017:591, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 124 Így a Bíróság előtti eljárás szóbeli szakaszát illetően az eljárási szabályzat 76. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy mellőzi a tárgyalás tartását, ha úgy ítéli meg, hogy az eljárás írásbeli szakasza során benyújtott beadványok és észrevételek alapján a határozathozatalhoz elegendő információval rendelkezik. E 76. cikk (3) bekezdése szerint e rendelkezés azonban nem alkalmazandó, ha a tárgyalás tartására irányuló, indokolással ellátott kérelmet az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti olyan érdekelt terjesztette elő, aki az eljárás írásbeli szakaszában nem vett részt. A jelen ügyben azonban ilyen érdekelt nem terjesztett elő erre irányuló kérelmet.
- 125 A fentiekre tekintettel a Bíróság az eljárási szabályzat 76. cikke (2) és (3) bekezdésének megfelelően a Charta 47. cikkéből eredő követelmények megsértése nélkül dönthetett úgy, hogy a jelen ügyekben nem tart tárgyalást. Egyebekben, amint az a jelen ítélet 121. pontjában szerepel, a Bíróság írásban megválaszolandó kérdéseket intézett a felekhez, valamint az írásbeli észrevételeket benyújtó érdekelttekhez, lehetővé téve számukra, hogy további információkkal szolgáljanak a Bíróság számára, amely lehetőséggel többek között PM is élt.
- 126 Igaz, hogy az eljárási szabályzat 83. cikke értelmében a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet az érdekelt felek nem vitattak meg.
- 127 Márpedig az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelem, amelyet ily módon PM a főtanácsnok indítványának ismertetését követően fogalmaz meg, nem tár fel egyetlen olyan új tényt sem, amely befolyásolhatná a Bíróság által meghozandó határozatot. Ezenkívül a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően úgy véli, hogy az előtte lefolytatott eljárást követően rendelkezik a C-357/19. sz. ügyben benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában való határozathozatalhoz szükséges minden információval.
- 128 A fenti megfontolásokra tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően nem indokolt helyt adni a PM által benyújtott, az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemnek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A Bíróság hatásköréről

- 129 Az alapeljárás felei, azaz PM, RO, TQ, KI, LJ és NC, valamint a lengyel kormány kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik-e a kérdést előterjesztő bíróságok által feltett bizonyos kérdések megválaszolására.
- 130 A PM, RO és TQ által e tekintetben felvetett kérdések a C-357/19. sz. ügyben előterjesztett kérdésekre, a KI és LJ által felvetett kérdések a C-379/19. sz. ügyben előterjesztett kérdésekre, az NC által felvetett kérdések pedig a C-840/19. sz. ügyben előterjesztett kérdésekre vonatkoznak. A lengyel kormány vitatja, hogy a Bíróságnak hatásköre lenne a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett kérdések, valamint a C-379/19. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés megválaszolására.
- 131 Az alapeljárások e felei és a lengyel kormány három érvcsoportot hoz fel. Mindenekelőtt előadják, hogy a kérdést előterjesztő bíróságok által feltett, az alkotmánybíróság alapügyekben szóban forgó ítéleteiből eredő ítélkezési gyakorlatának az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó kérdések az igazságszolgáltatási rendszer felépítésére vonatkoznak, amely területen az Unió nem rendelkezik hatáskörrel. Továbbá, mivel az uniós jog nem tartalmaz semmilyen jogi normát a nemzeti alkotmánybíróságok által hozott ítéletek hatályára és joghatásaira vonatkozóan, az említett kérdések nem az uniós jogra, hanem a nemzeti jogra vonatkoznak. Végül a kérdést előterjesztő bíróságok valójában arra kérik a Bíróságot, hogy döntsön az alkotmánybíróság ezen ítéleteinek jogszerűségéről, valamint az utóbbi által megállapított bizonyos ténybeli elemekről, ami nem tartozik a Bíróság hatáskörébe.
- 132 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, legyen szó akár elsődleges jogi rendelkezésekről – nevezetesen az EUSZ 2. cikkről, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséről, az EUMSZ 325. cikkről, valamint a Charta 47. cikkéről –, akár másodlagos jogi rendelkezésekről, nevezetesen a 2006/928 határozatról. E kérelmek egy, az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján elfogadott egyezményre, nevezetesen a PIF-egyezményre is vonatkoznak, amelynek értelmezésére a Bíróság hatáskörrel rendelkezik.
- 133 Ezenkívül a Bíróság már kimondta, hogy jöllehet a tagállamok igazságszolgáltatási szervezete ez utóbbiak hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 111. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanez vonatkozik a bírák amiatti fegyelmi felelősségének területére is, hogy állítólag nem tartották be a nemzeti alkotmánybíróság határozatait.
- 134 Ami azt az érvelést illeti, miszerint az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek lényegében arra hívják fel a Bíróságot, hogy értékelje az alkotmánybíróság alapügyekben szóban forgó ítéleteinek hatályát, joghatásait és jogszerűségét, valamint arra, hogy az utóbbi által megállapított bizonyos tényállási elemekről határozzon, emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy jöllehet az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy tényállásának megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kétségekívül kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik, a Bíróság feladata viszont, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet

előterjesztő nemzeti bíróság számára megadja az uniós jog értelmezésének azon elemeit, amelyek az alapjogvita megoldásához szükségesnek bizonyulhatnak, figyelembe véve az említett jogvitára és az azt jellemző tényállásra alkalmazandó nemzeti jogra vonatkozóan az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információkat (2021. október 6-i W.Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 135 Másrészt, jóllehet a Bíróság az ilyen előzetes döntéshozatali eljárásban nem dönthet a nemzeti jog rendelkezéseinek vagy valamely nemzeti jogi gyakorlatnak az uniós jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről sem, a Bíróság ugyanakkor hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa a kérdést előterjesztő bíróságot minden olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó releváns szempontról, amely lehetővé teszi e bíróság számára ezen összeegyeztethetőség értékelését az előtte folyamatban lévő eljárásban (lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i W.Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 136 A fentiekre figyelemmel a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a jelen ügyekben előterjesztett kérdéseket megválaszolja, ideértve a jelen ítélet 130. pontjában említett kérdéseket is.

Az elfogadhatóságról

C-379/19. sz. ügy

- 137 KI a C-379/19. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett mindhárom kérdés elfogadhatatlanságára hivatkozik. Az első kérdést illetően úgy érvel, hogy az arra adandó válasz nyilvánvaló, hangsúlyozva, hogy az alapeljárásban sem a 2006/928 határozatra, sem a Bizottság által e határozat alapján elfogadott jelentésekben megfogalmazott ajánlásokra nem hivatkoztak. Ami a második és a harmadik kérdést illeti, KI azon a véleményen van, hogy az azokban felvetett kérdések egyáltalán nem kapcsolódnak az alapeljárás tárgyához, mivel a kérdést előterjesztő bíróság valójában csupán azt kívánja elérni, hogy kivonja magát azon kötelezettsége alól, hogy az alkotmánybíróságnak az alapügyben szóban forgó ítéleteiből eredő ítélkezési gyakorlatot alkalmazza, amely kötelezettség nemteljesítése a tagjainak fegyelmi felelősségét vonja maga után.
- 138 E tekintetben azon körülményt illetően, hogy az uniós jog helyes értelmezése a jelen esetben állítólag olyan nyilvánvaló, hogy az nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, elegendő emlékeztetni arra, hogy bár e körülmény – amennyiben megállapítást nyer – arra vezetheti a Bíróságot, hogy az eljárási szabályzat 99. cikke alapján végzéssel határozzon, ugyanezen körülmény nem akadályozhatja meg a nemzeti bíróságot abban, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszen elő, és nem teheti az így előterjesztett kérdést elfogadhatatlanná (lásd ebben az értelemben: 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 96. pont).
- 139 Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amely helytállóságának vizsgálata nem a Bíróság feladata – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróság által előterjesztett kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű,

vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 116. pont; 2021. szeptember 2-i INPS [Az összevont engedéllyel rendelkező személyeknek járó szülési és anyasági támogatások] ítélet, C-350/20, EU:C:2021:659, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 140 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy egy többek között korrupciós bűncselekmények miatt indult büntetőeljárás keretében az eljárás alá vont személyek arra irányuló kérelemmel fordultak a kérdést előterjesztő bírósághoz, hogy az alkotmánybíróság több ítélete alapján zárja ki az eljárásból a lehallgatási jegyzőkönyveket mint bizonyítékokat. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság éppen ezen ítéleteknek – amely ítéletek tiszteletben tartásának valamely nemzeti bíróság általi elmulasztása ezenkívül az említett bíróságon belül a határozathozatalban részt vevő bírák fegyelmi felelősségét is megalapozhatja – a bíróságok EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő függetlenségének követelményével való összeegyeztethetőségét érintő kétségek miatt döntött úgy, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdés keretében különösen e rendelkezés értelmezését kéri a Bíróságtól. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésben említett 2006/928 határozatot illetően rá kell mutatni arra, hogy e határozat (3) preambulumbekkezdésére tekintettel, amelyre az előzetes döntéshozatal iránti kérelem hivatkozik, e függetlenségi követelményt az e határozat mellékletében szereplő értékelési kritériumok és a Bizottság által e határozat alapján elfogadott jelentésekben megfogalmazott ajánlások konkretizálják. Az alapeljárás és az előterjesztett három kérdés közötti kapcsolat tehát egyértelműen kitűnik az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből.
- 141 A fentiekből következik, hogy a C-379/19. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatók.

C-547/19. sz. ügy

- 142 Az igazságügyi felügyelet azzal az indokkal vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, hogy az EUSZ 2. és EUSZ 19. cikk, valamint a Charta 47. cikke, amelynek értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság kéri, nem alkalmazható az alapügyre.
- 143 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a C-547/19. sz. ügyben az alapeljárás egy bíró által a bírói tisztségből való felmentés vele szemben kiszabott fegyelmi szankciója ellen a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott jogorvoslati kérelemre vonatkozik, amely kérelem keretében az érintett e bíróságnak az alkotmánybíróság 685/2018. sz. ítéletében felállított követelmények szerint meghatározott összetételének jogszerűségét vitatja. Így a kérdést előterjesztő bíróságnak ezen eljárási kifogásról kell határoznia, és ennek keretében határoznia kell saját összetételének jogszerűségéről, figyelembe véve az ezen ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot, amely véleménye szerint megkérdőjelezheti függetlenségét.
- 144 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság olyan igazságügyi hatóság, amely bíróságként határozhat az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó, következésképpen az e jog által szabályozott területeket érintő kérdésekről. A jelen ügyben az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése ily módon alkalmazandó a kérdést előterjesztő bíróságra, amely e rendelkezés értelmében köteles biztosítani, hogy az uniós jog által szabályozott területeken a nemzeti jogorvoslati rendszer hatálya alá tartozó nemzeti bíróságok bíráira alkalmazandó fegyelmi felelősségi rendszer tiszteletben tartsa a bírói függetlenség elvét, különösen annak

biztosításával, hogy az e bírakkal szemben indított fegyelmi eljárások keretében hozott határozatokat olyan fórum vizsgálja felül, amely maga is megfelel a hatékony bírói jogvédelem garanciáinak, köztük a függetlenség garanciájának (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E rendelkezés értelmezése során figyelembe kell venni mind az EUSZ 2. cikket, mind pedig a Charta 47. cikkét.

- 145 Ebből következik, hogy a C-547/19. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyek

- 146 A C-357/19. sz. ügyet illetően PM, RO és TQ, valamint a lengyel kormány az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkozik. Mindenekelőtt PM és RO megjegyzi, hogy személyes jogi helyzetük semmilyen kapcsolatban nem áll az Unió pénzügyi érdekeit érintő jogsértésekkel, és ennél fogva az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével. Továbbá RO és TQ rámutat arra, hogy a rendkívüli jogorvoslati kérelmek elfogadhatóságának kimondásával a kérdést előterjesztő bíróság már határozott az alkotmánybíróság 685/2018. sz. ítélete alkalmazhatóságának kérdéséről, így szerintük az alapügy megoldásához már nem szükséges tisztázni ezt a kérdést. Végül a lengyel kormány úgy véli, hogy a C-357/19. sz. ügy nem tartozik az uniós jog, és ennél fogva a Charta hatálya alá.
- 147 A C-811/19. sz. ügyet illetően a lengyel kormány ezen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát is vitatja, azt állítva, hogy az említett ügy sem tartozik az uniós jog hatálya alá, következésképpen a Charta alkalmazása nem indokolt.
- 148 A C-840/19. sz. ügyet illetően NC azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan. Az első kérdést illetően úgy véli, hogy az EUMSZ 325. cikk nem alkalmazható ebben az ügyben, mivel az alapügyben szóban forgó jogsértés nem érinti az Unió pénzügyi érdekeit. A harmadik kérdést illetően NC azzal érvel, hogy a Bíróságnak az uniós jog elsőbbségének elvére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára tekintettel az e kérdésre adandó válasz minden észszerű kétséget kizár. Általánosabban, azon túl, hogy szerinte az alapügy megoldása nem függ a feltett kérdésekre adandó választól, NC azt állítja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által az alkotmánybíróságra, különösen annak 417/2019. sz. ítéletére vonatkozóan szolgáltatott információk és értékelések hiányosak, és részben tévesek. A lengyel kormány a C-811/19. sz. ügyben kifejtettekkel azonos okokból úgy véli, hogy a C-840/19. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.
- 149 E különböző szempontokat illetően a jelen ítélet 139. pontja már emlékeztetett arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amely helytállóságának vizsgálata nem a Bíróság feladata – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell.
- 150 Ami a C-357/19. sz. ügyet illeti, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szereplő információkból kitűnik, hogy ezen ügy az európai alapok kezelésével összefüggő korrupciós bűncselekmények és héával kapcsolatos adócsalás bűncselekménye miatt eljárás alá vont több személy ellen indított büntetőeljárásból ered. A C-811/19. és C-840/19. sz. ügyet illetően a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy az alapügyekben szóban forgó büntetőeljárások európai alapokból finanszírozott projektek keretében odaítélt közbeszerzési szerződésekkel

összefüggésben elkövetett korrupciós bűncselekményekre vonatkoznak. E körülményekre tekintettel, amelyek helytállóságának vizsgálata nem a Bíróság feladata, úgy kell tekinteni, hogy az alapeljárások részben a héával kapcsolatos olyan csalásokra vonatkoznak, amelyek sérthetik az Unió pénzügyi érdekeit, így az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak (lásd ebben az értelemben: 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ami az európai alapokból finanszírozott projektek keretében odaítélt közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos korrupciós bűncselekményeket illeti, a kérdést előterjesztő bíróságok többek között arra keresik a választ, hogy az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését alkalmazni kell-e az ilyen bűncselekményekre, így az e rendelkezés esetleges alkalmazhatatlanságára alapított érv nem kérdőjelezheti meg az e tekintetben előterjesztett kérdések elfogadhatóságát.

- 151 Ezenkívül, mivel úgy véli, hogy az alkotmánybíróságnak a 685/2018. és 417/2019. sz. ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlata sértheti a bírói függetlenséget, és akadályozhatja a korrupció elleni küzdelmet, a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben a kérdést előterjesztő bíróság többek között az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének, valamint az uniós jog elsőbbsége elvének értelmezésével kapcsolatban tesz fel kérdést a Bíróságnak annak érdekében, hogy eldönthesse, hogy az említett ítéleteket alkalmaznia kell-e, vagy ellenkezőleg, mellőznie kell azok alkalmazását. Ezen ítéletek alkalmazhatósága a kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint azzal a következménnyel járna, hogy helyt kell adni a jogorvoslati kérelemnek, illetve újból meg kell indítani az ügy érdemére vonatkozó eljárást. E körülmények között nem állapítható meg, hogy az EUMSZ 325. cikknek, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének és a Charta 47. cikkének kért értelmezése, amelyekre az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek hivatkoznak, nyilvánvalóan nem függ össze az alapeljárásokban benyújtott jogorvoslati kérelmek vizsgálatával.
- 152 Ami azt a körülményt illeti, hogy a C-840/19. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen kétségnek, egy ilyen körülmény – amint az a jelen ítélet 138. pontjából kitűnik – nem akadályozhatja meg a nemzeti bíróságot abban, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszen a Bíróság elé, és nem teheti az előterjesztett kérdést elfogadhatatlanná.
- 153 Következésképpen a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatók.

Az ügyek érdeméről

- 154 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmeikkel a kérdést előterjesztő bíróságok több uniós jogi elv és rendelkezés, többek között az EUSZ 2. cikk és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése, az uniós jog elsőbbségének elve, a PIF-egyezmény 2. cikke, valamint a 2006/928 határozat értelmezését kérik a Bíróságtól. Az általuk felvetett kérdések e tekintetben lényegében a következőkre vonatkoznak:
- a 2006/928 határozat, valamint az e határozat alapján készített jelentések kötelező jellegűek-e Romániára nézve (a C-379/19. sz. ügyben előterjesztett első kérdés);
 - összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint semmissek a korrupcióval és héacsalással kapcsolatos ügyekben hozott azon ítéletek, amelyeket első fokon nem e területre szakosodott ítélkező testületek hoztak,

illetve amelyeket másodfokon nem olyan ítélkező testületek hoztak, amelyek minden tagját sorshúzással jelölték ki, amely folytán az érintett korrupciós és héacsalással kapcsolatos ügyeket – adott esetben a másodfokú jogerős ítéletekkel szemben benyújtott rendkívüli jogorvoslati kérelmet követően – első fokon és/vagy másodfokon újból el kell bírálni (a C-357/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett első kérdés, valamint a C-811/19. sz. ügyben előterjesztett első és negyedik kérdés), és

- összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen egyrészt az EUSZ 2. cikkel és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, valamint a 2006/928 határozattal, másrészt pedig az uniós jog elsőbbségének elvével az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti rendes bíróságokra nézve kötelezőek a nemzeti alkotmánybíróságnak bizonyos bizonyítékok megengedhetőségére, illetve a korrupcióval, héacsalással és a bírák fegyelmi felelősségével kapcsolatos ügyekben ítélkező testületek összetételének jogszerűségére vonatkozó határozatai, és ennél fogva nem mellőzhetik saját hatáskörükben az e határozatokból eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását – mivel ellenkező esetben fegyelmi vétséget követnének el –, noha úgy vélik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat ellentétes az uniós jog rendelkezéseivel (a C-357/19., C-379/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdés, valamint a C-547/19. sz. ügyben előterjesztett egyetlen kérdés).

A C-379/19. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

- 155 A C-379/19. sz. ügyben előterjesztett első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2006/928 határozat, valamint a Bizottság által e határozat alapján elfogadott jelentésekben megfogalmazott ajánlások Romániára nézve kötelezőek-e.
- 156 Mindjárt az elején emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/928 határozat egy uniós intézmény, azaz a Bizottság által – az elsődleges uniós jog körébe tartozó csatlakozási okmány alapján – elfogadott jogi aktus, és az konkrétabban az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdése értelmében vett határozatnak minősül. A Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, az e határozat alapján létrehozott MCV alapján készült jelentéseit szintén uniós intézmény által elfogadott aktusoknak kell tekinteni, amelyek jogalapját az uniós jog, jelesül az említett határozat 2. cikke képezi (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 149. pont).
- 157 Amint az a 2006/928 határozat (4) és (5) preambulumbekkezdéséből kitűnik, e határozatot Románia Unióhoz történő, 2007. január 1-jei csatlakozásának kontextusában, a csatlakozási okmány 37. és 38. cikke alapján fogadták el, amelyek felhatalmazták a Bizottságot megfelelő intézkedések megtételére abban az esetben, ha Románia – csatlakozási tárgyalások keretében tett – kötelezettségvállalásainak nemteljesítése veszélyeztetné a belső piac működését, illetve abban az esetben, ha Romániában súlyos hiányosságok állnának fenn a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel kapcsolatos uniós jog tiszteletben tartását illetően.
- 158 Márpedig a 2006/928 határozatot a csatlakozási okmány 37. és 38. cikkében említett közvetlen veszélyek fennállása miatt fogadták el. Amint az ugyanis a 2006/928 határozat (4) preambulumbekkezdésében hivatkozott, a Bizottság Bulgária és Románia EU-csatlakozási felkészültségének állapotáról szóló, 2006. szeptember 26-i monitoring jelentéséből (COM(2006) 549 végleges) kitűnik, ezen intézmény megállapította, hogy Romániában továbbra is hiányosságok állnak fenn többek között az igazságszolgáltatás területén és a korrupció elleni küzdelem területén, és azt javasolta a Tanácsnak, hogy – e hiányosságok kezelése céljából – egy

- együttműködési és a haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásától tegye függővé ezen állam Unióhoz való csatlakozását. E célból az említett határozat, amint az többek között a (4) és (6) preambulumbekkezdéséből kitűnik, létrehozta az MCV-t, és meghatározta az ugyanezen határozat 1. cikkében említett és a mellékletében kifejtett értékelési kritériumokat az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem terén (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 157. és 158. pont).
- 159 E tekintetben – és amint azt a 2006/928 határozat (2) és (3) preambulumbekkezdése kimondja – a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség és a belső piac a tagállamok abba vetett kölcsönös bizalmán alapul, hogy közigazgatási és bírósági határozataik és gyakorlatuk teljes mértékben tiszteletben tartja a jogállamiságot, ami azt feltételezi, hogy minden tagállam rendelkezik pártatlan, független és hatékony, megfelelően felszerelt igazságszolgáltatási és közigazgatási rendszerrel, többek között a korrupció leküzdéséhez (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 159. pont).
- 160 Márpedig az EUSZ 49. cikk, amely előírja, hogy bármely európai állam kérheti felvételét az Unióba, kifejti, hogy az Unió azokat az államokat tömöríti, amelyek szabadon és önként csatlakoztak a jelenleg az EUSZ 2. cikkben említett közös értékekhez, amelyek tiszteletben tartják ezen értékeket, és amelyek elkötelezettek azok érvényesítése mellett. Konkrétan az EUSZ 2. cikkből az következik, hogy az Unió olyan értékeken, például a jogállamiság értékén alapul, amelyek közösek a tagállamokban, az – egyebek mellett – igazságosság társadalmában. E tekintetben ki kell emelni, hogy a tagállamok, és különösen bíróságai közötti kölcsönös bizalom azon az alapvető előfeltevésen alapul, amely szerint a tagállamok osztoznak az Unió alapjául szolgáló számos közös értékben, amint azt ez a cikk kimondja (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 160. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 161 Ily módon az EUSZ 2. cikkben említett értékek tiszteletben tartása az uniós tagságot kérő minden európai állam Unióhoz való csatlakozásának előfeltétele. Ebben a kontextusban hozta létre az MCV-t a 2006/928 határozat azzal a céllal, hogy Romániában biztosított legyen a jogállamiság értékének tiszteletben tartása (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 161. pont).
- 162 Egyebekben az EUSZ 2. cikkben rögzített értékeknek valamely tagállam általi tiszteletben tartása a Szerződések e tagállamra való alkalmazásából eredő valamennyi jog gyakorlásának feltételét képezi. A tagállamok tehát nem módosíthatják jogszabályaikat oly módon, hogy az a jogállamiság értéke védelmének csorbítását eredményezze, amely értéket többek között az EUSZ 19. cikk konkretizálja. A tagállamok ily módon kötelesek biztosítani annak elkerülését, hogy az igazságszolgáltatás szervezetére vonatkozó jogszabályaik ezen értékre tekintettel leértékelődjenek, azáltal, hogy nem fogadnak el olyan szabályokat, amelyek sértik a bírói függetlenséget (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 162. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 51. pont).

- 163 Ezzel összefüggésben meg kell állapítani, hogy az uniós intézmények által a csatlakozás előtt hozott jogi aktusok – amelyek körébe a 2006/928 határozat is tartozik – a csatlakozási okmány 2. cikke értelmében az Unióhoz való csatlakozásának időpontjától kezdődően kötelezőek Romániára nézve, és azok – a csatlakozási szerződés 2. cikke (3) bekezdésének megfelelően – hatályon kívül helyezésükig hatályban maradnak (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 163. pont).
- 164 Ami konkrétan a csatlakozási okmány 37. és 38. cikke alapján elfogadott intézkedéseket illeti, igaz ugyan, hogy mindkét cikk első bekezdése lehetővé tette a Bizottság számára, hogy „a csatlakozást követő harmadik év végéig” megtegye az ott említett intézkedéseket, e cikkek második bekezdése kifejezetten előírta, hogy az ekként megtett intézkedések az említett időszakon túl is alkalmazhatók mindaddig, amíg az adott kötelezettségvállalást nem teljesítették, vagy amíg a megállapított hiányosságok továbbra is fennállnak, továbbá hogy azokat csak akkor helyezik hatályon kívül, ha az adott kötelezettségvállalást teljesítik, vagy az adott hiányosságokat orvosolták. Egyébként maga a 2006/928 határozat pontosítja (9) preambulumbekkezdésében azt, hogy a határozat „hatályát veszíti, ha az összes értékelési kritérium kielégítő módon teljesült”.
- 165 Ennélfogva a 2006/928 határozat Románia Unióhoz való csatlakozásának időpontját követően is mindaddig kiváltja joghatásait, amíg e határozatot hatályon kívül nem helyezik (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 165. pont).
- 166 Ami azt a kérdést illeti, hogy a 2006/928 határozat Romániára nézve kötelező-e, és ha igen, mennyiben, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdése az EK 249. cikk negyedik bekezdéséhez hasonlóan előírja, hogy a határozat „teljes egészében kötelező” azokra nézve, akiket címzettként megjelöl.
- 167 A 2006/928 határozat 4. cikke értelmében a határozatnak az összes tagállam a címzettje, ami – csatlakozásának időpontjától kezdve – Romániát is magában foglalja. E határozat következőképpen – az Unióhoz való csatlakozásától kezdve – teljes egészében kötelező erre a tagállamra nézve. Ily módon az említett határozat előírja, hogy Románia köteles teljesíteni a mellékletében szereplő értékelési kritériumokat, és – 1. cikkének első bekezdése értelmében – minden évben jelentést tenni a Bizottságnak az e tekintetben elért haladásról (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 167. és 168. pont).
- 168 Ami konkrétan ezeket az értékelési kritériumokat illeti, hozzá kell fűzni, hogy azokat – amint az a jelen ítélet 157–162. pontjából kitűnik – Romániának az Unióhoz történő csatlakozása előtt a Bizottság által többek között az igazságügyi reformok területén és a korrupció elleni küzdelem területén megállapított hiányosságok miatt határozták meg, és hogy azok célja annak biztosítása, hogy e tagállam tiszteletben tartsa a jogállamiság EUSZ 2. cikkben kimondott értékét, ami a Szerződések említett tagállamra való alkalmazásából eredő valamennyi jog gyakorlásának feltételét képezi. Ezenkívül az említett értékelési kritériumok a Románia által 2004. december 14-én, a csatlakozási tárgyalások lezárásakor vállalt – többek között az igazságszolgáltatás területére és a korrupció elleni küzdelem területére vonatkozó – egyedi kötelezettségeket és az általa elfogadott követelményeket pontosítják, amelyek a csatlakozási okmány IX. mellékletében szerepelnek. Ennélfogva, amint az a 2006/928 határozat (4) és (6) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az MCV felállításának és az értékelési kritériumok rögzítésének célja az volt, hogy Romániának az Unióhoz történő csatlakozásra való felkészülése befejeződjön, annak érdekében,

hogyan orvosolja a csatlakozás előtt ezeken a területeken a Bizottság által megállapított hiányosságokat (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 169–171. pont).

- 169 Ebből következik, hogy az értékelési kritériumok kötelező erejűek Romániára nézve, így erre a tagállamra vonatkozik az e kritériumok elérésére, valamint azok lehető legkorábban történő teljesítése céljából a megfelelő intézkedések megtételére irányuló konkrét kötelezettség. Ugyanígy az említett tagállam köteles tartózkodni bármely olyan intézkedés végrehajtásától, amely veszélyeztetheti e kritériumok teljesítését (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 172. pont).
- 170 A Bizottság által a 2006/928 határozat alapján készített jelentéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy annak megállapításához, hogy valamely uniós aktus kivált-e kötelező joghatásokat, annak lényegét kell figyelembe venni, és a hatásait olyan objektív kritériumok alapján kell megítélni, mint az aktus tartalma, adott esetben figyelembe véve elfogadásának körülményeit, valamint az elfogadó intézmény jogkörét (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 173. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 171 A jelen ügyben igaz, hogy a 2006/928 határozat alapján készített jelentések címzettje – a határozat 2. cikkének első bekezdése értelmében – nem Románia, hanem a Parlament és a Tanács. Ezenfelül – jóllehet ezek a jelentések tartalmazzak egy, a Románia helyzetére vonatkozó elemzést, és követelményeket fogalmaznak meg e tagállam számára – a jelentésekben szereplő következtetések e követelményeken alapuló „ajánlásokat” intéznek az említett tagállamhoz.
- 172 Amint azonban az említett határozat egymással összefüggésben értelmezett 1. és 2. cikkéből kitűnik, e jelentések célja a Románia által elért haladásnak az e tagállam által teljesítendő értékelési kritériumok tükrében történő elemzése és értékelése. Ami konkrétan az e jelentésekben szereplő ajánlásokat illeti, azokat e kritériumok megvalósítása céljából, valamint annak érdekében fogalmazták meg, hogy iránymutatással szolgáljanak az említett tagállam ezzel kapcsolatos reformjait illetően (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 175. pont).
- 173 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt elvéből az következik, hogy a tagállamoknak meg kell hozniuk valamennyi olyan intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és hatékony érvényesülésének biztosítására, továbbá hogy a tagállamok kötelesek az uniós jog megsértéséből eredő jogellenes következményeket megszüntetni, és hogy ez a kötelezettség, hatáskörük keretein belül, az érintett tagállam valamennyi szervére vonatkozik (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 176. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 174 E körülmények között Romániának – ahhoz, hogy megfeleljen a 2006/928 határozat mellékletében előírt értékelési kritériumoknak – megfelelően figyelembe kell vennie a Bizottság által e határozat alapján készített jelentésekben megfogalmazott követelményeket és ajánlásokat. Közelebbről, az értékelési kritériumok hatálya alá tartozó területeken e tagállam nem fogadhat el vagy tarthat

fenn olyan intézkedéseket, amelyek veszélyeztethetik az e követelmények és ajánlások által előírt eredményt. Amennyiben a Bizottság egy ilyen jelentésben kétségeit fejezi ki egy nemzeti intézkedés valamelyik értékelési kritériummal való összeegyeztethetőségét illetően, Romániának jóhiszeműen kell együttműködnie ezzel az intézménnyel azért, hogy – ezen értékelési kritériumoknak és a Szerződések rendelkezéseinek a teljes tiszteletben tartása mellett – leküzdje az említett értékelési kritériumok teljesítését illetően tapasztalt nehézségeket (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 177. pont).

- 175 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-379/19. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/928 határozat – amíg azt hatályon kívül nem helyezik – teljes egészében kötelező Romániára nézve. A határozat mellékletében szereplő értékelési kritériumok célja annak biztosítása, hogy e tagállam tiszteletben tartja a jogállamiság EUSZ 2. cikkben kimondott értékét, és ezen értékelési kritériumok kötelező erejűek az említett tagállamra nézve abban az értelemben, hogy ezen utóbbi köteles megtenni az e kritériumok teljesítéséhez szükséges megfelelő intézkedéseket, a lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében kimondott elve alapján megfelelően figyelembe véve a Bizottság által az említett határozat alapján készített jelentéseket, és különösen az említett jelentésekben megfogalmazott ajánlásokat.

A C-357/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett első kérdésről, valamint a C-811/19. sz. ügyben előterjesztett első és negyedik kérdésről

- 176 A C-357/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett első kérdéssel, valamint a C-811/19. sz. ügyben előterjesztett első és negyedik kérdéssel, amelyeket együttesen kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint semmisek a korrupcióval és héacsalással kapcsolatos ügyekben hozott azon ítéletek, amelyeket első fokon nem e területre szakosodott ítélkező testületek hoztak, illetve amelyeket másodfokon nem olyan ítélkező testületek hoztak, amelyek minden tagját sorshúzással jelölték ki, amely folytán az érintett korrupciós és héacsalással kapcsolatos ügyeket – adott esetben a jogerős ítéletekkel szemben benyújtott rendkívüli jogorvoslati kérelmet követően – első fokon és/vagy másodfokon újból el kell bíráltni.
- 177 Előzetesen rá kell mutatni arra, hogy ezen ügyekben a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az alkotmánybíróságnak a legfőbb semmítő- és ítélőszék ítélkező testületeinek összetételére vonatkozó 685/2018. és 417/2019. sz. ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlata jelentős hatást gyakorolhat a büntetőeljárásoknak, a szankcióknak és a szankciók végrehajtásának a hatékonyságára olyan korrupciós és héacsalással kapcsolatos ügyekben, mint amelyek a vádlottakat érintik, köztük olyan személyeket, akik a kifogásolt cselekmények idején a román állam legmagasabb szintű tisztségeit töltötték be. Az előterjesztő bíróság így lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az ilyen ítélkezési gyakorlat összeegyeztethető-e az uniós joggal.
- 178 Bár az általa e tekintetben feltett kérdések formálisan az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésére vonatkoznak, anélkül hogy a 2006/928 határozatra hivatkoznának, ez utóbbi határozat, valamint a mellékletében szereplő értékelési kritériumok relevánsak az e kérdésekre adandó válasz szempontjából. Ezzel szemben, noha az előterjesztő bíróság a kérdéseiben az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére, valamint a 2015/849 és 2017/1371 irányelvre is hivatkozik, olyan vizsgálat, amely ezenkívül ez

utóbbi rendelkezésekre is kiterjedne, az említett kérdések által felvetett kérdések megválaszolásához nem szükséges. Ezen irányelveket illetően mindemellett meg kell állapítani, hogy az alapügyekben releváns időszak megelőzte ezen irányelvek hatálybalépését.

- 179 E körülmények között az említett kérdésekre mind az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése, mind pedig a 2006/928 határozat fényében kell válaszolni.
- 180 E tekintetben, amint arra a jelen ítélet 133. pontja emlékeztetett, az uniós jog jelenlegi állása szerint e jog nem ír elő a tagállamok igazságszolgáltatási szervezetére, és különösen a korrupcióval és csalással kapcsolatos ügyekben ítélkező testületek összetételére vonatkozó szabályokat. Ennélfogva e szabályok főszabály szerint a tagállamok hatáskörébe tartoznak. Ezen államok azonban e hatáskörük gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket.
- 181 Ami az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeket illeti, e rendelkezés előírja a tagállamok számára, hogy elrettentő hatású és hatékony intézkedésekkel küzdjenek az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás és minden egyéb jogellenes tevékenység ellen (2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 25. pont).
- 182 Ebben az összefüggésben az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosítása érdekében a tagállamok feladata többek között, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák a saját források – azaz az egységes adómértéknek a harmonizált héaalapra való alkalmazásából származó bevételek – tényleges és teljes összegben való beszedését (lásd ebben az értelemben: 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 51. és 52. pont). Hasonlóképpen, a tagállamoknak olyan hatékony intézkedéseket kell hozniuk, amelyek lehetővé teszik a részben az uniós költségvetésből finanszírozott támogatás kedvezményezettje számára jogalap nélkül kifizetett összegek visszafizettetését (2020. október 1-jei Úrad špeciálnej prokuratury ítélet, C-603/19, EU:C:2020:774, 55. pont).
- 183 Ennélfogva, amint arra a főtanácsnok a C-357/19. és C-547/19. sz. ügyekre vonatkozó indítványának 94. és 95. pontjában lényegében rámutatott, az Unió „pénzügyi érdekeinek” EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése értelmében vett fogalma nemcsak az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátott bevételeket foglalja magában, hanem az e költségvetés által fedezett kiadásokat is. Ezt az értelmezést megerősíti az „[Unió] pénzügyi érdekeit sértő csalás” fogalmának a PIF-egyezmény 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő meghatározása, amely mind a kiadások, mind a bevételek területén különböző szándékos cselekményekre vagy mulasztásokra vonatkozik.
- 184 Egyébiránt az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésében szereplő „minden [...] jogellenes tevékenység” fordulatot illetően emlékeztetni kell arra, hogy a „jogellenes tevékenység” kifejezés rendszerint a törvénnyel ellentétes magatartásokat jelöl, míg a „minden” determináns azt jelzi, hogy az említett kifejezés e magatartások összességére különbségtétel nélkül vonatkozik. Egyébként pedig az Unió pénzügyi érdekei védelmének tulajdonítandó jelentőségre tekintettel, amely az Unió egyik céljának minősül, a „jogellenes tevékenység” e fogalmát nem lehet megszorítóan értelmezni (2018. május 2-i Scialdone ítélet, C-574/15, EU:C:2018:295, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 185 Így, amint arra a főtanácsnok a C-357/19. és C-547/19. sz. ügyekre vonatkozó indítványának 100. pontjában lényegében rámutatott, a „jogellenes tevékenység” említett fogalma magában foglalja többek között az állami tisztviselők által elkövetett bármely olyan korrupciós cselekményt vagy hivatali visszaélést, amely például az uniós pénzeszközök nem megfelelő felhasználása révén sértheti az Unió pénzügyi érdekeit. Ebben az összefüggésben nincs jelentősége annak, hogy a korrupciós cselekmény az érintett tisztviselő cselekményében vagy mulasztásában nyilvánul meg, mivel a mulasztás ugyanolyan káros lehet az Unió pénzügyi érdekeire, mint egy cselekmény, és szorosan kapcsolódhat az ilyen cselekményhez, mint például, ha a tisztviselő elmulasztja elvégezni az uniós költségvetés által fedezett kiadások vonatkozásában megkövetelt ellenőrzéseket és vizsgálatokat, vagy az uniós alapokból nem megfelelő vagy helytelen kiadásokat engedélyez.
- 186 Az a körülmény, hogy a PIF-egyezmény 1. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdése kizárólag az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalásra hivatkozik, nem alkalmas arra, hogy megkérdőjelezze az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének ezen értelmezését, amely rendelkezés szövege kifejezetten „a csalás[ra] és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység[re]” utal. Ezenkívül, amint az az említett egyezmény 1. cikkének a) pontjából kitűnik, az uniós költségvetésből származó pénzeszközök nem az eredetileg megjelölt és a döntés alapjául szolgáló célokra történő jogellenes felhasználása csalást valósít meg, míg az ilyen jogellenes felhasználás korrupciós cselekményt idézhet elő vagy korrupciós cselekmény eredménye is lehet. Ez azt bizonyítja, hogy korrupciós cselekmények kapcsolódhatnak a csaláshoz, és fordítva, a csalás elkövetését megkönnyíthetik korrupciós cselekmények, így a héacsalás és a korrupciós cselekmények együttese bizonyos esetekben a pénzügyi érdekek esetleges sérelmét eredményezheti. Amint arra a főtanácsnok a C-357/19. és C-547/19. sz. ügyekre vonatkozó indítványának 98. pontjában lényegében rámutatott, ilyen kapcsolat lehetséges fennállását a PIF-egyezményhez csatolt jegyzőkönyv is megerősíti, amelynek hatálya a 2. és 3. cikke értelmében a passzív és aktív korrupciós cselekményekre is kiterjed.
- 187 Arra is emlékeztetni kell, hogy a Bíróság már kimondta, hogy még a konkrét pénzügyi kihatással nem járó szabálytalanságok is komolyan érinthetik az Unió pénzügyi érdekeit (2011. december 21-i Chambre de commerce et d’industrie de l’Indre ítélet, C-465/10, EU:C:2011:867, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ennélfogva, amint arra a főtanácsnok a C-357/19. és C-547/19. sz. ügyekre vonatkozó indítványának 103. pontjában rámutatott, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése nemcsak azokra a cselekményekre vonatkozhat, amelyek a saját forrásokban ténylegesen veszteséget okoznak, hanem az ilyen cselekmények elkövetésére irányuló kísérletekre is.
- 188 Ebben az összefüggésben hozzá kell tenni, hogy ami Romániát illeti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő korrupció elleni küzdelemnek az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből következő kötelezettségét kiegészítik az e tagállam által a csatlakozási tárgyalások 2004. december 14-i lezárásakor vállalt egyedi kötelezettségek. A csatlakozási okmány IX. melléklete I. pontjának (4) alpontja szerint ugyanis az említett tagállam kötelezettséget vállalt többek között „[a] korrupció elleni – különösen a magas szinten elkövetett korrupció elleni – küzdelem jelentős mértékű megerősítés[ér]e, a korrupcióellenes jogszabályok szigorú érvényesítésének [...] biztosítása [...] által”. Ezen egyedi kötelezettségvállalást konkretizálta ezt követően a 2006/928 határozat elfogadása, amely határozat értékelési kritériumokat határozott meg a Bizottság által Románia Unióhoz való csatlakozását megelőzően – különösen a korrupció elleni küzdelem területén – megállapított hiányosságok orvoslása céljából. Így e határozat melléklete, amely ezen értékelési kritériumokat ismerteti, a 3. pontjában a „magas szintű, korrupció gyanúját felvető

ügyekben komoly, pártatlan nyomozások indítás[ár]a” irányuló célkitűzést, a 4. pontjában pedig „[a] korrupció megelőzésére és megfékezésére irányuló további intézkedések foganatosítása, különösen a helyi önkormányzatokban” célkitűzést fogalmazza meg.

- 189 Amint arra a jelen ítélet 169. pontja emlékeztetett, az értékelési kritériumok, amelyek teljesítésére Románia ily módon kötelezettséget vállalt, e tagállamra nézve kötelező erejűek abban az értelemben, hogy az említett tagállamra vonatkozik az e kritériumok teljesítésére, valamint azok lehető legkorábban történő teljesítése céljából a megfelelő intézkedések megtételére irányuló konkrét kötelezettség. Ugyanígy az említett tagállam köteles tartózkodni bármely olyan intézkedés végrehajtásától, amely veszélyeztetheti e kritériumok teljesítését. Márpedig a korrupció, és különösen a magas szinten elkövetett korrupció elleni hatékony küzdelemre irányuló kötelezettség, amely a 2006/928 határozat mellékletében kifejtett, Románia egyedi kötelezettségvállalásaival összefüggésben értelmezett értékelési kritériumokból következik, nem korlátozódik kizárólag az Unió pénzügyi érdekeit sértő korrupciós esetekre.
- 190 Egyébiránt egyrészt az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseiből, amelyek előírják a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység elleni küzdelmet, másrészt pedig a 2006/928 határozat rendelkezéseiből, amelyek általában a korrupció megelőzését és leküzdését követelik meg, az következik, hogy Romániának elő kell írnia az ilyen bűncselekmények esetén alkalmazandó hatékony és visszatartó erejű szankciókat (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 53. pont).
- 191 E tekintetben, bár e tagállam szabadon választhatja meg az alkalmazandó szankciókat, amelyek ölthetik közigazgatási vagy büntetőjogi szankciók formáját, illetve lehetnek a kettő kombinációi, ugyanakkor az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésének megfelelően gondoskodnia kell arról, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő súlyos csalással és korrupcióval kapcsolatos jogsértéseket hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal sújtsák (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 27. pont). Ezenkívül általában a korrupciós bűncselekményeket illetően a hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciók előírására vonatkozó kötelezettség Románia esetében a 2006/928 határozatból ered, mivel – amint az a jelen ítélet 189. pontjában megállapításra került – e határozat arra kötelezi az említett tagállamot, hogy hatékonyan és az Unió pénzügyi érdekeinek esetleges sérelmétől függetlenül küzdjön a korrupció, és különösen a magas szinten elkövetett korrupció ellen.
- 192 Románia feladata továbbá annak biztosítása, hogy büntetőjogi és büntetőeljárási szabályai lehetővé tegyék az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás és általában a korrupciós bűncselekmények hatékony szankcionálását. Így, bár az e bűncselekmények elleni küzdelem érdekében előírt szankciók és büntetőeljárások e tagállam hatáskörébe tartoznak, e hatáskört nemcsak az arányosság és az egyenértékűség elve korlátozza, hanem a tényleges érvényesülés elve is, amely megköveteli, hogy az említett szankciók hatékonyak és visszatartó erejűek legyenek (lásd ebben az értelemben: 2018. május 2-i Scialdone ítélet, C-574/15, EU:C:2018:295, 29. pont; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 29. és 30. pont). A tényleges érvényesülés e követelménye szükségképpen kiterjed mind az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás és általában a korrupciós bűncselekmények miatt indított eljárásokra és alkalmazott szankciókra, mind pedig a kiszabott büntetések végrehajtására, mivel a szankciók tényleges végrehajtásuk hiányában nem lehetnek hatékonyak és visszatartó erejűek.

- 193 Ebben az összefüggésben elsődlegesen a nemzeti jogalkotó feladata, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket. Adott esetben e jogalkotó feladata, hogy módosítsa a szabályozását, és biztosítsa, hogy az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos jogsértések és általában a korrupciós bűncselekmények üldözésére és szankcionálására alkalmazandó eljárási szabályozást nem úgy alkotják meg, hogy az e szabályozás lényegéből fakadó okokból az ilyen jogsértéseket megvalósító cselekmények rendszeresen büntetlenül maradnak, továbbá hogy biztosítsa az eljárás alá vont személyek alapvető jogainak védelmét (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 65. pont; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 31. pont).
- 194 Ami a nemzeti bíróságokat illeti, e bíróságok feladata, hogy biztosítsák az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdéséből és a 2006/928 határozatból eredő kötelezettségek teljes érvényesülését, valamint hogy mellőzzék azon belső jogi rendelkezések alkalmazását, amelyek az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekmények, illetve általában a korrupciós bűncselekmények miatt indított eljárásokban megakadályozzák az ilyen bűncselekményekkel szembeni küzdelem érdekében hatékony és visszatartó erejű szankciók kiszabását (lásd ebben az értelemben: 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 32. pont; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 249. és 251. pont).
- 195 A jelen ügyben a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő, a jelen ítélet 60., 95. és 107. pontjában összefoglalt információkból kitűnik, hogy az alkotmánybíróság, amelyhez a képviselőház elnöke fordult, a 2019. július 3-án kihirdetett 417/2019. sz. ítéletében elrendelte, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék által 2019. január 23-át megelőzően első fokon elbírált minden olyan ügyet, amelyben az említett bíróság által hozott határozat ezen ítélet kihirdetésének időpontjában még nem vált jogerőssé, újból bírálják el a korrupció elleni küzdelemre szakosodott, az alkotmánybíróság által értelmezett 78/2000. sz. törvény 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően felállított ítélkező testületek. Ugyanezen információk szerint a 417/2019. sz. ítéletből következő megállapítások azzal a következménnyel járnak, hogy első fokon újból el kell bírálni többek között minden olyan ügyet, amely 2019. január 23-án másodfokon folyamatban volt, vagy amelyben a fellebbezés tárgyában hozott ítélet ugyanezen időpontban még rendkívüli jogorvoslat tárgyát képezhetette. Az említett információkból az is következik, hogy az alkotmánybíróság, amelyhez a miniszterelnök fordult, a 2018. november 7-én kihirdetett 685/2018. sz. ítéletében kimondta, hogy az, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék másodfokon eljáró, öt bíróból álló ítélkező testületeinek öt tagja közül csak négyet jelöltek ki sorshúzás útján, sérti a módosított 304/2004. sz. törvény 32. cikkét, és kifejtette, hogy ezen ítélet a kihirdetésének napjától kezdve alkalmazandó többek között a folyamatban lévő ügyekre, valamint azon ügyekre, amelyekben már ítéletet hoztak, amennyiben a jogalanyok még a határidőn belül élhetnek a rendelkezésre álló rendkívüli jogorvoslati lehetőségekkel, és hogy az ezen ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy minden ilyen ügyet másodfokon olyan ítélkező testület bíráljon el újból, amelynek valamennyi tagját sorshúzással jelölték ki.
- 196 Egyébiránt, amint az a jelen ítélet 108. pontjából kitűnik, előfordulhat, hogy az alkotmánybíróságnak az előző pontban említett ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlata egymást követően kerül alkalmazásra, ami az NC-hez hasonló helyzetben lévő vádlott esetében azzal járhat, hogy ügyét első fokon kétszer, másodfokon pedig esetleg háromszor kell elbírálni.

- 197 Így az alkotmánybíróság ezen ítélezési gyakorlatából eredő azon kötelezettség, hogy az érintett korrupciós ügyeket újból elbírálják, szükségképpen azzal a hatással jár, hogy meghosszabbítja e büntetőeljárások időtartamát. Márpedig azonkívül, hogy Románia – amint az a csatlakozási okmány IX. melléklete I. pontjának (5) alpontjából kitűnik – kötelezettséget vállalt „az elhúzódó büntetőeljárások 2005 végéig történő felülvizsgálatára [...], annak biztosítása érdekében, hogy a korrupciós ügyeket gyorsan és átláthatóan kezelik, garantálva ezáltal a megfelelő és elrettentő hatású szankciókat”, a Bíróság kimondta, hogy tekintettel a 2006/928 határozat értelmében a korrupció elleni küzdelem területén e tagállamra háruló különös kötelezettségekre, az e területre vonatkozó nemzeti szabályozás és gyakorlat nem eredményezheti a korrupciós bűncselekmények kivizsgálása időtartamának meghosszabbodását, illetve a korrupció elleni küzdelem bármiféle gyengülését (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 214. pont).
- 198 Hozzá kell tenni, hogy a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben kérdést előterjesztő bíróság nemcsak a legfőbb semmítő- és ítélőszék általi ilyen újbóli elbírálásnak az összetettségére és időtartamára hivatkozott, hanem a nemzeti elévülési szabályokra is, különösen a büntető törvénykönyv 155. cikkének (4) bekezdésében előírt elévülési szabályra, miszerint az elévülési időt a megszakadások számától függetlenül lejárnak kell tekinteni legkésőbb azon a napon, amelyen az érintett törvényes elévülési idő kétszeresének megfelelő idő eltelt. Úgy véli tehát, hogy az alkotmánybíróság 685/2018. és 417/2019. sz. ítéleteiből eredő ítélezési gyakorlat alkalmazása számos esetben a bűncselekmények elévüléséhez vezethet, így az az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekmények, illetve általában a súlyos korrupciós bűncselekmények esetén a büntetlenség rendszerszintű kockázatával jár.
- 199 Végül az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő információk szerint a legfőbb semmítő- és ítélőszék kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos bűncselekmény, valamint általában minden olyan korrupciós bűncselekmény elbírálására, amelyet a végrehajtó, törvényhozó és igazságszolgáltató hatalmi ágak keretében a román állam legmagasabb szintű tisztségeit betöltő személyek követtek el.
- 200 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a büntetlenség rendszerszintű kockázata nem zárható ki akkor, ha az alkotmánybíróság 685/2018. és 417/2019. sz. ítéleteiből eredő ítélezési gyakorlat alkalmazása az elévülésre vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések alkalmazásával együtt azzal a hatással jár, hogy nem szankcionálják megfelelő és elrettentő hatású szankciókkal a személyek egy meghatározott kategóriáját, vagyis a jelen esetben azokat, akik a román állam legmagasabb szintű tisztségeit töltik be, és akiket a legfőbb semmítő- és ítélőszék első és/vagy másodfokú ítéletben elmarasztalt azért, mert feladataik ellátása során csalást és/vagy súlyos korrupciós bűncselekményt követtek el, amely ítélet azonban ugyanezen bíróság előtt fellebbezés és/vagy rendkívüli jogorvoslati kérelem tárgyát képezte.
- 201 Az alkotmánybíróság ezen ítéletei ugyanis, bár időbeli hatásuk korlátozott, többek között közvetlen és általános hatást gyakorolhatnak e személyi kategóriára, mivel az említett ítéletek – azáltal, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék ilyen elmarasztaló ítéleteinek abszolút semmisségét eredményezik, és megkövetelik az érintett csalással és/vagy korrupcióval kapcsolatos ügyek újbóli elbírálását – azzal a hatással járhatnak, hogy meghosszabbítják e büntetőeljárások időtartamát az alkalmazandó elévülési időn túl, ezáltal a személyek említett kategóriája esetében a büntetlenség kockázata rendszerszintűvé válik.

- 202 Márpedig az ilyen kockázat megkérdőjelezné mind az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése, mind pedig a 2006/928 határozat által követett célt, amely a magas szinten elkövetett korrupció ellen hatékony és visszatartó erejű szankciókkal való küzdelemre irányul.
- 203 Ebből következik, hogy abban az esetben, ha a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jutna, hogy az alkotmánybíróság 685/2018. és 417/2019. sz. ítéleteiből eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazása – az elévülésre vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések, és különösen a büntető törvénykönyv 155. cikkének (4) bekezdésében előírt abszolút elévülési idő alkalmazásával együtt – az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekményeket, illetve általában súlyos korrupciós bűncselekményeket megvalósító cselekmények büntetlenségének rendszerszintű kockázatával jár, az ilyen bűncselekmények üldözésére a nemzeti jogban előírt szankciókat nem lehet megfelelőnek és elrettentő jellegűnek tekinteni, ami összeegyeztethetetlen lenne az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével, valamint a 2006/928 határozattal.
- 204 Mindemellett, mivel az alapügyekben szóban forgó büntetőeljárások az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdése és/vagy a 2006/928 határozat, és így – a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében – az uniós jog végrehajtásának minősülnek, ezen előterjesztő bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy tiszteletben tartják a Charta által az alapügyekben érintett személyek számára biztosított alapvető jogokat, különösen a Charta 47. cikkében biztosított jogokat. A büntetőjog területén e jogokat nem csupán a nyomozási szakaszban kell tiszteletben tartani azon időponttól kezdődően, amikor az érintett személyt bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják, hanem a büntetőeljárás során (lásd ebben az értelemben: 2018. június 5-i Kolev és társai ítélet, C-612/15, EU:C:2018:392, 68. és 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélet, C-310/16, EU:C:2019:30, 33. pont) és a büntetés végrehajtása keretében is.
- 205 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 47. cikke második bekezdésének első mondata értelmében mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. E rendelkezés – azáltal, hogy megköveteli, hogy a bíróság „a törvény által megelőzően létrehozott” bíróság legyen – annak biztosítására irányul, hogy az igazságszolgáltatási rendszer kialakítását a törvényhozó hatalom által a hatáskörének gyakorlására vonatkozó szabályoknak megfelelően elfogadott törvény szabályozza, annak elkerülése érdekében, hogy e területet a végrehajtó hatalom mérlegelési jogkörére bizzák. E követelmény alkalmazandó a bíróság fennállásának jogi alapjára, valamint a belső jog bármely más olyan rendelkezésére, amelynek megsértése szabálytalanná teszi egy vagy több bíró részvételét a szóban forgó ügy vizsgálatában, mint például az ítélkező testület összetételét szabályozó rendelkezésekre (lásd analógia útján az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 6. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 73. pont; 2021. október 6-i W.Ž. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 129. pont).
- 206 Márpedig meg kell jegyezni, hogy az ítélkező testületek összetételének meghatározása során elkövetett szabálytalanság a Charta 47. cikke második bekezdése első mondatának megsértését vonja maga után, különösen akkor, ha e szabálytalanság olyan természetű és súlyú, hogy azzal a valós veszéllyel jár, hogy más hatalmi ágak – különösen a végrehajtó hatalom – jogosulatlanul gyakorolhatnak valamely mérlegelési jogkört, veszélyeztetve az ítélkező testületek összetételének meghatározására irányuló eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal jogos kétséget

ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően, amely eset fennáll, amikor az igazságszolgáltatási rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályokról van szó (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 75. pont; 2021. október 6-i W.Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 130. pont).

- 207 A jelen ügyben, noha az alkotmánybíróság az alapügyekben szóban forgó ítéletekben úgy ítélte meg, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszéknek a korrupciós ügyekben ítélkező testületek szakosodására és összetételére vonatkozó korábbi, többek között a szervezeti és működési szabályzaton alapuló gyakorlata nem felel meg az alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéseknek, nem tűnik ki, hogy e gyakorlat Románia igazságszolgáltatási rendszere valamely alapvető szabályának olyan nyilvánvaló megsértését jelentené, amely megkérdőjelezné a legfőbb semmítő- és ítélőszék korrupciós ügyekben ítélkező azon testületeinek „a törvény által megelőzően létrehozott” bíróság jellegét, amelyek összetételét még az alkotmánybíróság ezen ítéleteit megelőzően az említett gyakorlatnak megfelelően határozták meg.
- 208 Ezenfelül, amint az a jelen ítélet 95. pontjából kitűnik, 2019. január 23-án a legfőbb semmítő- és ítélőszék irányítótanácsa olyan határozatot hozott, miszerint a három bíróból álló valamennyi ítélkező testülete a korrupciós ügyek elbírálására szakosodott, amely határozat az alkotmánybíróság szerint csupán a meghozatalának időpontjától kezdődően szünteti meg az alkotmányellenességet, a múltira vonatkozóan azonban nem. E határozat, amint azt az alkotmánybíróság értelmezte, kimondja, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszéknek a szakosodásra vonatkozó korábbi gyakorlata nem minősül Románia igazságszolgáltatási rendszere valamely alapvető szabálya nyilvánvaló megsértésének, mivel úgy kell tekinteni, hogy az alkotmánybíróság 417/2019. sz. ítéletéből eredő szakosodási követelmény pusztán egy olyan formális jogi aktus meghozatalával teljesül, mint a 2019. január 23-i határozat, amely csupán megerősíti, hogy a legfőbb semmítő- és ítélőszék azon bírái, akik e határozat meghozatalát megelőzően korrupciós ügyekben ítélkező testületek tagjai voltak, e területre szakosodtak.
- 209 Végezetül meg kell különböztetni a C-357/19., C-840/19. és C-811/19. sz. ügyeket a 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet (C-42/17, EU:C:2017:936) alapjául szolgáló ügytől, amelyben a Bíróság kimondta, hogy amennyiben a nemzeti bíróság arra a megállapításra jut, hogy a szóban forgó nemzeti jogi rendelkezések alkalmazásának mellőzésére vonatkozó kötelezettség sérti a bűncselekmények és büntetések törvényességének a Charta 49. cikkében rögzített elvét, nem köteles eleget tenni e kötelezettségnek (lásd ebben az értelemben: 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936, 61. pont). Ellenben a Charta 47. cikke második bekezdésének első mondatából eredő követelmények nem akadályozzák meg a 685/2018. és 417/2019. sz. ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlat C-357/19., C-840/19. és C-811/19. sz. ügyekben történő alkalmazásának mellőzését.
- 210 A Bíróság által a C-357/19. sz. ügyben feltett kérdésre adott válaszában PM azzal érvelt, hogy az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelménynek minősül az a követelmény, miszerint a korrupciós ügyben hozott másodfokú ítéleteket olyan ítélkező testületeknek kell meghozniuk, amelyek valamennyi tagját sorshúzással jelölik ki. A román kormány és a Bizottság azonban úgy véli, hogy e minősítés mind ez utóbbi követelményt, mind pedig a korrupciós bűncselekményekre szakosodott ítélkező testületek létrehozására vonatkozó követelményt illetően téves.

- 211 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy még ha feltételezzük is, hogy e követelmények az alapvető jogok védelmével kapcsolatos ilyen nemzeti követelményt képeznek, megállapítható, hogy abban az esetben, ha valamely tagállami bíróságnak olyan nemzeti rendelkezés vagy intézkedés alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét kell vizsgálnia, amely – olyan helyzetben, amelyben a tagállamok eljárását nem teljes egészében az uniós jog határozza meg – a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtja végre, a Charta 53. cikke megerősíti, hogy a nemzeti hatóságok és bíróságok jogosultak az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelményeket alkalmazni, feltéve hogy e követelmények alkalmazása nem veszélyezteti a Charta által biztosított védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, valamint az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését (2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 29. pont; 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 60. pont; 2019. július 29-i Pelham és társai ítélet, C-476/17, EU:C:2019:624, 80. pont).
- 212 Márpedig abban az esetben, ha a C-357/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ítélet 203. pontjában említett következtetésre jutna, a PM által hivatkozott, e védelemmel kapcsolatos nemzeti követelmény alkalmazása – amennyiben e követelmény megállapítást nyer – veszélyeztethetné az uniós jognak, különösen az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének, valamint a 2006/928 határozatnak az elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését. Ebben az esetben ugyanis az említett védelemmel kapcsolatos e nemzeti követelmény alkalmazása az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekményeket, illetve általában súlyos korrupciós bűncselekményeket megvalósító cselekmények büntetlenségének rendszerszintű kockázatával járna, megsértve az e rendelkezésekből eredő azon követelményt, hogy az ilyen jellegű bűncselekmények elleni küzdelem érdekében hatékony és visszatartó erejű szankciókat kell előírni.
- 213 A fenti megfontolásokra tekintettel a C-357/19. és C-840/19. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre, valamint a C-811/19. sz. ügyben előterjesztett első és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 325. cikknek a PIF-egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, valamint a 2006/928 határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint semmisek a korrupcióval és héacsalással kapcsolatos ügyekben hozott azon ítéletek, amelyeket első fokon nem e területre szakosodott ítélkező testületek hoztak, illetve amelyeket másodfokon nem olyan ítélkező testületek hoztak, amelyek minden tagját sorshúzással jelölték ki, amely folytán az érintett korrupciós és héacsalással kapcsolatos ügyeket – adott esetben a jogerős ítéletekkel szemben benyújtott rendkívüli jogorvoslati kérelmet követően – első fokon és/vagy másodfokon újból el kell bírálni, amennyiben e nemzeti szabályozás vagy gyakorlat alkalmazása az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekményeket, illetve általában súlyos korrupciós bűncselekményeket megvalósító cselekmények büntetlenségének rendszerszintű kockázatával jár. Az annak biztosítására irányuló kötelezettség, hogy az ilyen bűncselekményeket hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal sújtsák, nem mentesíti a kérdést előterjesztő bíróságot a Charta 47. cikkében biztosított alapvető jogok kötelező tiszteletben tartásának vizsgálata alól, mindazonáltal e bíróság nem alkalmazhat az alapvető jogok védelmével kapcsolatos olyan nemzeti követelményt, amely a büntetlenség ilyen rendszerszintű kockázatával jár.

A C-357/19., C-379/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdésről, valamint a C-547/19. sz. ügyben előterjesztett egyetlen kérdésről

- 214 A C-357/19., C-379/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdéssel, valamint a C-547/19. sz. ügyben előterjesztett egyetlen kérdéssel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróságok lényegében azt kérdezik, hogy egyrészt az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét, valamint a 2006/928 határozatot, másrészt pedig az uniós jog elsőbbségének az említett rendelkezésekkel összefüggésben értelmezett elvét és az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a rendes bíróságokra nézve kötelezőek a nemzeti alkotmánybíróság határozatai, és ennél fogva e bíróságok nem mellőzhetik saját hatáskörükben az e határozatokból eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását – mivel ellenkező esetben fegyelmi vétséget követnének el –, noha a Bíróság valamely ítéletének fényében úgy vélik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat ellentétes az uniós jog említett rendelkezéseivel.

– *A bírói függetlenség garanciájáról*

- 215 A kérdést előterjesztő bíróságok úgy vélik, hogy az alkotmánybíróságnak az alapügyekben szóban forgó ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlata megkérdőjelezheti függetlenségüket, és az ennél fogva összeegyeztethetetlen az uniós joggal, különösen az EUSZ 2. cikkben, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és a Charta 47. cikkében előírt garanciákkal, valamint a 2006/928 határozattal. E tekintetben úgy vélik, hogy az alkotmánybíróság, amely nem része a román igazságszolgáltatási rendszernek, az alapügyekben szóban forgó ítéletek meghozatalával túllépte hatáskörét, és beavatkozott a rendes bíróságoknak az alkotmánynál alacsonyabb szintű jogszabályok értelmezésére és alkalmazására vonatkozó hatáskörébe. A kérdést előterjesztő bíróságok jelzik továbbá, hogy az alkotmánybíróság ítéleteinek be nem tartása a román jog szerint fegyelmi vétségnek minősül, így lényegében arra keresik a választ, hogy az uniós jog alapján mellőzhetik-e az alapügyekben szóban forgó ezen ítéletek alkalmazását anélkül, hogy attól kellene tartaniuk, hogy fegyelmi eljárás indul ellenük.
- 216 E tekintetben, amint arra a jelen ítélet 133. pontja emlékeztetett, jóllehet a tagállamok igazságszolgáltatási szervezete – ideértve az alkotmánybíróság létrehozását, összetételét és működését is – ez utóbbiak hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket.
- 217 A jogállamiságnak az EUSZ 2. cikkben rögzített értékét pontosabban megfogalmazó EUSZ 19. cikk értelmében a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető bírói jogvédelmet (2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 98. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíróinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 108. pont).
- 218 Közelebbről, amint azt a 2006/928 határozat (3) preambulumbekzdése megerősíti, a jogállamiság értéke „feltételezi, hogy minden tagállam rendelkezik pártatlan, független és hatékony, megfelelően felszerelt igazságszolgáltatási és közigazgatási rendszerrel, többek között a korrupció leküzdéséhez”.

- 219 Az uniós jog tiszteletben tartásának biztosítására irányuló hatékony bírói felülvizsgálat fennállása már önmagában a jogállamiság létének velejárója. Ennek keretében, amint azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése kimondja, a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket és eljárásokat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek. A jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet az EJEE 6. és 13. cikke rögzít, és amelyet jelenleg a Charta 47. cikke is megerősít (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 189. és 190. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 220 Ebből következik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog által szabályozott területeken az uniós jog értelmében vett „bírósnak” minősülő fórumok, amelyek ilyen minőségükben az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem követelményeit, azzal a pontosítással, hogy e rendelkezés „az uniós jog által szabályozott területek[re]” vonatkozik, függetlenül attól a helyzettől, amelyben e jogot a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében végrehajtják (lásd ebben az értelemben: 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 101. és 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 36. és 37. pont; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 191. és 192. pont).
- 221 Márpedig annak biztosítása érdekében, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet nyújthassanak azok a szervek, amelyeknek esetlegesen az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben kell határozatot hozniuk, alapvető fontosságú e szervek függetlenségének védelme, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való hozzáférést a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jog egyik követelményeként említi (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bírúinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 115. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 194. pont).
- 222 A bíróságok függetlenségére vonatkozó e követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bírúinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 116. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 223 Hasonlóképpen, amint az többek között a 2006/928 határozat (3) preambulumbekkezdéséből és az e határozat mellékletének 1–3. pontjában említett értékelési kritériumokból következik, a pártatlan, független és hatékony igazságszolgáltatási rendszer fennállása különös jelentőséggel bír a korrupció, különösen a magas szinten elkövetett korrupció elleni küzdelem szempontjából.

- 224 Márpedig a bíróságok függetlenségére vonatkozó követelmény, amely az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből következik, két szempontot foglal magában. Az első – külső – szempont azt követeli meg, hogy az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül hogy bárhonnán utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és befolyásolhatja határozataikat. A második – belső – szempont a pártatlanság fogalmával áll összefüggésben, és arra vonatkozik, hogy egyenlő távolságot kell tartani a jogvitában részt vevő felektől, illetve e feleknek a jogvita tárgyához fűződő mindenkori érdekeiktől. Ez utóbbi szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne érvényesüljön (lásd ebben az értelemben: 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 121. és 122. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 225 Az uniós jog alapján megkövetelt függetlenség és pártatlanság garanciái olyan szabályok meglétét igénylik, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, a szóban forgó fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (lásd ebben az értelemben: 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 196. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 226 E tekintetben fontos, hogy a bírák mentesek legyenek a függetlenségüket veszélyeztethető külső beavatkozástól vagy nyomástól. A bírák jogállására, valamint hivatásuk gyakorlására alkalmazandó szabályoknak különösen lehetővé kell tenniük nemcsak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyás kizárását, hanem az olyan közvetettebb befolyás kizárását is, amely hatással lehet az érintett bírák határozataira, továbbá ily módon a bírák függetlensége vagy pártatlansága látszata hiányának kizárását, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell (lásd ebben az értelemben: 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 119. és 139. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 227 Konkrétabban a fegyelmi rendszerre irányadó szabályokat illetően a függetlenség követelménye – az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – azt is feltételezi, hogy e rendszer tartalmazza az ahhoz szükséges garanciákat, hogy elkerülhető legyen annak veszélye, hogy e rendszert a bírósági határozatok tartalmának politikai ellenőrzését szolgáló eszközként alkalmazzák. Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy önmagában az a tény, hogy valamely bírósági határozat a nemzeti és uniós jogszabályok értelmezése és alkalmazása, illetve a tények és bizonyítékok értékelése során elkövetett esetleges hibát tartalmaz, önmagában ne vezethessen az érintett bíró fegyelmi felelősségének megállapításához (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 198. és 234. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 134. és 138. pont). A nemzeti bírák függetlenségének lényeges biztosítékát jelenti egyébként az, hogy e bíráknak ne kelljen fegyelmi eljárással, illetve szankciókkal számolniuk amiatt, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján éltek a Bírósághoz fordulás

kizárólagos hatáskörükbe tartozó lehetőségével (lásd ebben az értelemben: 2016. július 5-i Ognyanov ítélet, C-614/14, EU:C:2016:514, 17. és 25. pont; 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 59. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 91. pont).

- 228 Továbbá a hatalmi ágak szétválasztása elvének megfelelően, amely a jogállam működését jellemzi, a bíróságok függetlenségét biztosítani kell többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalommal szemben (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bírának kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 118. pont).
- 229 Márpedig, noha sem az EUSZ 2. cikk, sem az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, sem pedig az uniós jog más rendelkezése nem ír elő a tagállamok számára olyan konkrét alkotmányos modellt, amely a különböző államhatalmi ágak közötti viszonyokat és kölcsönhatást szabályozná, különösen e hatalmi ágak hatásköreinek meghatározását és elhatárolását illetően, e tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk többek között a bíróságok függetlenségére vonatkozó, az uniós jog e rendelkezéseiből eredő követelményeket (lásd az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 6. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva: 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 130. pont).
- 230 E körülmények között az EUSZ 2. cikkel és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, valamint a 2006/928 határozattal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint az alkotmánybíróság határozatai a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, feltéve hogy a nemzeti jog biztosítja az említett alkotmánybíróság függetlenségét többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalom tekintetében, amint azt e rendelkezések megkövetelik. Ezzel szemben, ha a nemzeti jog nem biztosítja e függetlenséget, az uniós jog e rendelkezéseivel ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, mivel az ilyen alkotmánybíróság nem képes biztosítani az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet.
- 231 A jelen ügyekben az előterjesztő bíróságok által a bírói függetlenségnek az uniós jog e rendelkezéseiből eredő követelményével kapcsolatban felvetett kérdések egyrészt az alapügyekben szóban forgó ítéleteket meghozó alkotmánybíróság alapokmányával, összetételével és működésével kapcsolatos szempontok összességére vonatkoznak. E bíróságok különösen megjegyzik, hogy a román alkotmány szerint az alkotmánybíróság nem képezi az igazságszolgáltatási rendszer részét, hogy tagjait olyan, a jogalkotó és a végrehajtó hatalomhoz tartozó szervek nevezik ki, amelyek szintén jogosultak e bírósághoz fordulni, továbbá hogy az alkotmánybíróság túllépte hatáskörét, és önkényesen értelmezte a vonatkozó nemzeti jogszabályokat.
- 232 Ami azt a körülményt illeti, hogy a román alkotmány szerint az alkotmánybíróság nem képezi az igazságszolgáltatási rendszer részét, a jelen ítélet 229. pontja emlékeztetett arra, hogy az uniós jog nem ír elő a tagállamok számára olyan konkrét alkotmányos modellt, amely a különböző államhatalmi ágak közötti viszonyokat és kölcsönhatást szabályozná, különösen e hatalmi ágak hatásköreinek meghatározását és elhatárolását illetően. E tekintetben meg kell állapítani, hogy az uniós joggal nem ellentétes az olyan alkotmánybíróság létrehozása, amelynek határozatai a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, feltéve hogy az alkotmánybíróság tiszteletben tartja a

- függetlenségre vonatkozó, a jelen ítélet 224–230. pontjában említett követelményeket. Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből nem tűnik ki olyan körülmény, amely arra utalna, hogy az alkotmánybíróság, amelynek feladata többek között a román alkotmány 146. cikkének d) és e) pontja alapján a törvények és rendeletek alkotmányosságának vizsgálata, valamint a hatóságok közötti alkotmányossági jogviták eldöntése, ne felelne meg e követelményeknek.
- 233 Az alkotmánybíróság bírái kinevezésének feltételeit illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy önmagában az a tény, hogy az érintett bírakat – mint a román alkotmány 142. cikkének (3) bekezdése értelmében az alkotmánybíróság bírái esetében – a jogalkotó és a végrehajtó hatalom nevezi ki, nem eredményezi e bírának az említett hatalmi ágaktól való függőségét, és nem kelt kétségeket pártatlanságukat illetően, ha kinevezésüket követően az érdekeltek semmilyen nyomás alá nem kerülnek, és hivatásuk gyakorlása során nem kapnak utasításokat (lásd analógia útján: 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 133. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 234 Noha kétségtől szűkséges lehet meggyőződni afelől, hogy az említett kinevezésről szóló határozatok elfogadására vonatkozó érdemi feltételek és eljárási szabályok olyanok-e, hogy az érdekeltek kinevezését követően a jogalanyokban nem merülhet fel jogos kétség az érintett bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, és noha ennek érdekében különösen az szükséges, hogy az említett feltételeket és szabályokat úgy alakítsák ki, hogy azok megfeleljenek a jelen ítélet 226. pontjában felidézett követelményeknek (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 123. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő információkból nem tűnik ki, hogy azok a feltételek, amelyek mellett az alkotmánybíróság alapeljárásokban szóban forgó ítéleteket meghozó bíráinak kinevezése megtörtént, sértenék az említett követelményeket.
- 235 Egyébiránt rá kell mutatni arra, hogy ugyanezen információk szerint a román alkotmány 142. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az alkotmánybíróság „kilencéves hivatali időre kinevezett bír[á]k[ból] áll, akiknek hivatali ideje nem hosszabbítható vagy újítható meg”, és a 145. cikkében kifejti, hogy e bírák „feladatuk ellátása során függetlenek, és hivatali idejük tartama alatt elmozdíthatatlanok”. Egyébiránt az említett alkotmány 143. cikke állapítja meg az alkotmánybíróság bíráinak kinevezésére vonatkozó feltételeket, e tekintetben előírva, hogy e bírának „kiváló jogi képesítéssel, magas szintű szaktudással és legalább 18 éves, jogi szakmai vagy a jogi felsőoktatásban szerzett tapasztalattal kell rendelkezniük”, míg ezen alkotmány 144. cikke rögzíti az alkotmánybíróságon betöltött bírói tisztséggel való összeférhetetlenség elvét, kimondva, hogy e tisztség „– a jogi felsőoktatásban ellátott oktatási feladatok kivételével – összeférhetetlen bármely más, a köz- vagy magánszférában ellátott feladattal”.
- 236 A jelen ügyben hozzá kell tenni, hogy az a körülmény, hogy a végrehajtó és a jogalkotó hatalomhoz tartozó szervek fordulhatnak az alkotmánybírósághoz, az alkotmányossági jogviták eldöntése érdekében létrehozott bíróság jellegével és feladatával függ össze, és önmagában nem minősül olyan tényezőnek, amely lehetővé tenné az alkotmánybíróság e hatalmi ágaktól való függetlenségének megkérdőjelezését.
- 237 Azon kérdést illetően, hogy az alkotmánybíróság önállóan és pártatlanul járt-e el az alapügyekben szóban forgó ítéletek alapjául szolgáló ügyekben, a kérdést előterjesztő bíróságok által hivatkozott egyetlen körülmény, vagyis hogy az alkotmánybíróság túllépte hatáskörét a román

igazságszolgáltató hatalom sérelmére, és a vonatkozó nemzeti jogszabályokat önkényesen értelmezte, még ha ez be is bizonyosodik, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az alkotmánybíróság nem felel meg a függetlenség és pártatlanság jelen ítélet 224–230. pontjában felidézett követelményeinek. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek ugyanis nem tartalmaznak olyan más konkrét elemet, amelyből kitűnne, hogy ezen ítéleteket olyan körülmények között hozták, amelyek jogos kétséget keltenek azzal kapcsolatban, hogy az alkotmánybíróság teljes mértékben tiszteletben tartotta-e ezeket a követelményeket.

- 238 Másrészt, ami a rendes bírakat a szóban forgó nemzeti szabályozás szerint az alkotmánybíróság határozatainak be nem tartása esetén terhelő fegyelmi felelősséget illeti, igaz, hogy a bíróságok függetlenségének biztosítása nem járhat különösen azzal a következménnyel, hogy teljes mértékben kizárja, hogy a bíró fegyelmi felelőssége bizonyos egészen kivételes esetekben a bíró által hozott bírósági határozatok alapján megállapítható legyen. A függetlenség e követelményének ugyanis nyilvánvalóan nem az a célja, hogy felmentse a bírakat az általuk megvalósított esetleges súlyos és teljességgel kimenthetetlen olyan magatartásokért való felelősség alól, amelyek például a nemzeti és az uniós jog szabályainak – amelyek tiszteletben tartásának biztosítása a bírák feladata – szándékos és rosszhiszemű vagy különösen súlyos és kirívó gondatlanságból eredő megsértését, az ügyek önkényes elbírálását vagy az igazságszolgáltatás megtagadását képezik, holott éppen e bírák feladata, hogy az igazságszolgáltatás letéteményeseiként elbírálják a jogalanyok által eléjük tárt jogvitákat (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 137. pont).
- 239 A bíróságok függetlenségének megőrzése, és annak elkerülése érdekében, hogy a fegyelmi felelősségi rendszert a jogszabály szerinti céljától eltérítve a bírósági határozatok feletti politikai ellenőrzésre vagy a bírakkal szembeni nyomásgyakorlásra használják fel, elengedhetetlen azonban, hogy önmagában az a körülmény, hogy a bírósági határozat a nemzeti és uniós jogszabályok értelmezése és alkalmazása, illetve a tények és bizonyítékok értékelése során elkövetett esetleges hibát tartalmaz, önmagában ne vezethessen az érintett bíró fegyelmi felelősségének megállapításához (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 138. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 240 Következésképpen fontos, hogy a bírák fegyelmi felelősségének a bírósági határozatok miatti megállapítása a jelen ítélet 238. pontjában említettekhez hasonló egészen kivételes esetekre korlátozódjon, és hogy azt e tekintetben az igazságszolgáltatás megfelelő működésén alapuló követelményekkel kapcsolatos objektív és ellenőrizhető kritériumok, valamint a bírósági határozatok tartalmára gyakorolt külső nyomással kapcsolatos minden kockázat elkerülését, ekként pedig a jogalanyokban felmerülő, az érintett bírák befolyásolhatatlanságával, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességével kapcsolatos jogos kétségek eloszlatását lehetővé tévő garanciák szabályozzák (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 139. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 241 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmekben szereplő információkból nem tűnik ki, hogy a nemzeti rendes bíróságok bíráinak a 303/2004. sz. törvény 99. cikkének §) pontjában előírt, az alkotmánybíróság határozatainak be nem tartásából eredő fegyelmi felelőssége – amely rendelkezés szövege semmilyen más feltételt nem tartalmaz – a jelen ítélet 238. pontjában hivatkozott egészen kivételes esetekre korlátozódna, ellentétben az ezen ítélet 239. és 240. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlattal.

- 242 Ebből következik, hogy az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a 2006/928 határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint az alkotmánybíróság határozatai a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, feltéve hogy a nemzeti jog biztosítja az említett alkotmánybíróság függetlenségét többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalom tekintetében, amint azt e rendelkezések megkövetelik. Ezzel szemben az EU-Szerződés e rendelkezéseit és az említett határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatainak a nemzeti rendes bíróságok bírái általi bármilyen figyelmen kívül hagyása megalapozhatja e bírák fegyelmi felelősségét.
- 243 E körülmények között, és azon ügyeket illetően, amelyekben az alapügyekben szóban forgó nemzeti szabályozás vagy gyakorlat a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtásának minősül, a Charta 47. cikkének külön vizsgálata, amely mindenképpen megerősítené az előző pontban már levont következtetést, az előterjesztő bíróságok által feltett kérdések megválaszolásához és az előttük folyamatban lévő jogviták elbírálásához nem szükséges.

– *Az uniós jog elsőbbségének elvéről*

- 244 A kérdést előterjesztő bíróságok megjegyzik, hogy az alkotmánybíróságnak az alapügyekben szóban forgó ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlata, amely gyakorlat uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően kétségeiket fejezik ki, a román alkotmány 147. cikkének (4) bekezdése értelmében kötelező jellegű, és azt a nemzeti bíróságoknak tiszteletben kell tartaniuk, ellenkező esetben fennáll a veszélye annak, hogy tagjaikkal szemben a 303/2004. sz. törvény 99. cikkének §) pontja alapján fegyelmi szankciót szabnak ki. E körülmények között azt kívánják megtudni, hogy az uniós jog elsőbbségének elvével ellentétes-e az ilyen nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, és ezen elv lehetővé teszi-e a nemzeti bíróság számára az ilyen jellegű ítélkezési gyakorlat alkalmazásának mellőzését, anélkül hogy tagjai ki lennének téve annak a veszélynek, hogy fegyelmi szankcióval sújtják őket.
- 245 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EGK-Szerződésre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatában a Bíróság már kimondta, hogy a közösségi szerződések a rendes nemzetközi szerződésektől eltérően egy új, sajátos jogrendet hoztak létre, amely a szerződések hatálybalépésekor a tagállamok jogrendszerének részévé vált, és amely kötelező a bíróságaikra. Ezen új jogrend, amely javára a tagállamok a Szerződésekben meghatározott területeken korlátozták szuverén jogaikat, és amelynek nemcsak a tagállamok, hanem azok állampolgárai is az alanyai, saját intézményekkel rendelkezik (lásd ebben az értelemben: 1963. február 5-i van Gend & Loos ítélet, 26/62, EU:C:1963:1, 23. o.; 1964. július 15-i Costa ítélet, 6/64, EU:C:1964:66, 1158. és 1159. o.).
- 246 Így az 1964. július 15-i Costa ítéletben (6/64, EU:C:1964:66, 1158–1160. o.) a Bíróság kimondta a közösségi jog elsőbbségének elvét, amely szentesíti e jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben. E tekintetben megállapította, hogy az, hogy az EGK-Szerződés saját jogrendet hozott létre, amelyet a tagállamok viszonyossági alapon elfogadtak, azzal a következménnyel jár, hogy a tagállamok nem hivatkozhatnak e jogrenddel szemben egy későbbi egyoldalú intézkedésre, és nem hivatkozhatnak az EGK-Szerződésből eredő joggal szemben nemzeti jogi szabályokra – bármilyenek is legyenek azok – anélkül, hogy ne fosztanak meg e jogot közösségi jellegétől, és ne kérdőjeleznék meg magának a Közösségnek a jogalapját. Továbbá a közösségi jog végrehajtásának kötelezettsége nem változhat egyik tagállamról a másikra az utólagos nemzeti

jogalkotástól függően anélkül, hogy az ne veszélyeztetné az EGK-Szerződés céljainak megvalósulását, és nem eredményezhet az e Szerződés által tiltott, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést.

- 247 1991. december 14-i 1/91 (EGT-megállapodás – I) véleményének (EU:C:1991:490) 21. pontjában a Bíróság így megállapította, hogy az EGK-Szerződés – habár nemzetközi megállapodás formájában kötötték – egy jogközösség alkotmányos chartáját jelenti, és hogy az így létrehozott közösségi jogrend alapvető jellemzői különösen, hogy a tagállamok jogával szemben elsőbbség illeti meg, és hogy az állampolgárookra és magukra az államokra alkalmazandó rendelkezéseinek egy része közvetlen hatállyal bír.
- 248 Az uniós jogrend ezen alapvető jellemzőit és e jogrend tiszteletben tartásának fontosságát egyébként megerősítette az is, hogy az EGK-Szerződést módosító szerződéseket, és különösen a Lisszaboni Szerződést fenntartás nélkül ratifikálták. E szerződés elfogadásakor ugyanis a tagállamok kormányai képviselőinek konferenciája a Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia záróokmányához csatolt, az uniós jog elsőbbségéről szóló 17. nyilatkozatában (HL 2012. C 326., 346. o.) kifejezetten emlékeztetett arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Szerződések és a Szerződések alapján az Unió által elfogadott jogi aktusok az ezen ítélkezési gyakorlat által megállapított feltételek szerint a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élveznek.
- 249 Hozzá kell tenni, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét. Márpedig az Unió ezen egyenlőséget csak akkor tudja tiszteletben tartani, ha az uniós jog elsőbbségének elve alapján a tagállamok nem hivatkozhatnak az uniós jogrenddel szemben semmilyen egyoldalú intézkedésre.
- 250 A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően a Bíróság következetesen megerősítette az uniós jog elsőbbségének elvére vonatkozó korábbi ítélkezési gyakorlatát, amely elv arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 244. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. október 6-i W.Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 156. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 251 Ily módon az uniós jog elsőbbségének elve értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és tényleges érvényesülését az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik. A következetes ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. október 6-i W.Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 157. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 252 E tekintetben emlékeztetni kell többek között arra, hogy az elsőbbség elve előírja, hogy amennyiben a nemzeti jogszabályoknak az uniós jog követelményeivel összhangban álló értelmezése nem lehetséges, az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság az előtte folyamatban lévő jogvitában köteles biztosítani e jog követelményeinek teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – mellőzve az uniós jog közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével ellentétes bármely, akár utólag keletkezett nemzeti szabályozás vagy gyakorlat alkalmazását, anélkül hogy előzetesen kérelmeznie kellene vagy meg kellene várnia e nemzeti szabályozás vagy gyakorlat jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítését (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 247. és 248. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 80. pont).
- 253 Márpedig a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek által érintett uniós jogi rendelkezéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdését, valamint a 2006/928 határozat mellékletében szereplő értékelési kritériumokat egyértelműen és pontosan határozták meg, feltétel pedig nem kapcsolódik hozzájuk, így azok közvetlen hatállyal bírnak (lásd ebben az értelemben: 2017. december 5-i M.A.S. és M.B. ítélet, C-42/17, EU:C:2017:936, 38. és 39. pont; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 249. és 250. pont).
- 254 Ebben az összefüggésben le kell szögezni, hogy az EUSZ 19. cikknek megfelelően, noha a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető hatékony bírói jogvédelmet, a Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik az említett jog végérvényes értelmezése (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 2-i Moldovai Köztársaság ítélet, C-741/19, EU:C:2021:655, 45. pont). Márpedig e hatáskör gyakorlása során végső soron a Bíróság feladata, hogy pontosítsa az uniós jog elsőbbsége elvének terjedelmét e jog releváns rendelkezéseire tekintettel, mivel ezen elv terjedelme nem függhet sem a nemzeti jog rendelkezéseinek értelmezésétől, sem pedig az uniós jog rendelkezéseinek valamely nemzeti bíróság általi olyan értelmezésétől, amely nem felel meg a Bíróság általi értelmezésnek. E célból az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás, amely a Szerződésekkel létrehozott bírósági rendszer sarokkövét alkotja, a Bíróság és a tagállami bíróságok között olyan, bírák közötti párbeszédet vezet be, amelynek célja az uniós jog értelmezése egységességének biztosítása, így lehetővé téve az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. október 6-i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C-561/19, EU:C:2021:799, 27. pont).
- 255 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságok rámutatnak arra, hogy az alkotmánybíróságnak az alapügyekben szóban forgó ítéleteiből eredő ítélkezési gyakorlata a román alkotmány értelmében rájuk nézve kötelező erejű, és nem mellőzhetik ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazását – mivel ellenkező esetben tagjaiknak fegyelmi eljárással, illetve szankciókkal kell számolniuk –, még akkor sem, ha a Bíróság előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott valamely ítéletére tekintettel úgy vélik, hogy az említett ítélkezési gyakorlat ellentétes az uniós joggal.

- 256 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság által az előzetes döntéshozatali eljárás során hozott határozat az alapügy elbírálásánál a nemzeti bíróságra nézve kötelező erejű a szóban forgó uniós jogi rendelkezések értelmezését illetően (lásd ebben az értelemben: 2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 257 Így az a nemzeti bíróság, amely élt azzal a lehetőséggel, illetve eleget tett azon kötelezettségének, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, nem lehet akadályoztatva abban, hogy az uniós jogot azonnal a Bíróság döntésének vagy ítélkezési gyakorlatának megfelelően alkalmazhassa, ellenkező esetben ugyanis csorbulna e rendelkezés hatékony érvényesülése (lásd ebben az értelemben: 1978. március 9-i Simmenthal ítélet, 106/77, EU:C:1978:49, 20. pont; 2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 39. pont). Hozzá kell tenni, hogy az a jogkör, hogy már e jogalkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megtehessen az uniós jogi normák teljes érvényesülését esetlegesen akadályozó nemzeti szabályozás vagy gyakorlat alkalmazásának mellőzése érdekében, szerves részét képezi az uniós bíróság azon feladatának, amely az uniós jog normáit a hatáskörének keretein belül alkalmazni hivatott nemzeti bíróságot terheli, így e jogkör gyakorlása az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő bírói függetlenség lényeges biztosítékának minősül (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 59. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 91. pont).
- 258 Magával az uniós jog természetében rejlő követelményekkel tehát összeegyeztethetetlen bármely olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely csökkentené az uniós jog tényleges érvényesülését azáltal, hogy megfosztja az e jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező bíróságot azon jogtól, hogy már e jogalkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megtehessen annak érdekében, hogy az uniós jogi normák teljes érvényesülésének esetleges akadályát képező nemzeti jogi rendelkezés vagy gyakorlat alkalmazását mellőzze (lásd ebben az értelemben: 2010. június 22-i Melki és Abdeli ítélet, C-188/10 és C-189/10, EU:C:2010:363, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 41. pont; 2018. december 4-i Minister for Justice and Equality és Commissioner of An Garda Síochána ítélet, C-378/17, EU:C:2018:979, 36. pont).
- 259 Márpedig az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság ítéletei a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, jóllehet ez utóbbiak a Bíróság előzetes döntéshozatali eljárás keretében hozott valamely ítélete fényében úgy ítélik meg, hogy az alkotmánybíróság ezen ítéleteiből eredő ítélkezési gyakorlat ellentétes az uniós joggal, akadályozhatja e bíróságokat abban, hogy biztosítsák az e jog által támasztott követelmények teljes érvényesülését, amely hatást felerősítheti az, hogy a nemzeti jog az alkotmánybíróság ezen ítélkezési gyakorlatának esetleges figyelmen kívül hagyását fegyelmi vétségnek minősíti.
- 260 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy az EUMSZ 267. cikkel ellentétes minden olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely esettől függően megakadályozhatja a nemzeti bíróságokat abban, hogy éljenek az e 267. cikk szerinti azon lehetőséggel, illetve eleget tegyenek azon kötelezettségüknek, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a Bíróság elé (lásd ebben az értelemben: 2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 32–34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 103. pont; 2021. november 23-i IS [Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege] ítélet, C-564/19, EU:C:2021:949, 93. pont). Egyébként pedig a jelen ítélet 227. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint az, hogy a nemzeti bíróságoknak ne kelljen

fegyelmi eljárással, illetve szankciókkal számolniuk amiatt, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján éltek a Bírósághoz fordulás kizárólagos hatáskörükbe tartozó lehetőségével, a függetlenségük lényeges garanciájának minősül. Ugyanígy abban az esetben, ha a Bíróság válaszát követően a nemzeti rendes bíróság úgy ítélné meg, hogy a nemzeti alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlata ellentétes az uniós joggal, az, ha e nemzeti bíróság az uniós jog elsőbbsége elvének megfelelően mellőzi az említett ítélkezési gyakorlat alkalmazását, semmiképpen sem alapozhatja meg a bíró fegyelmi felelősségét.

- 261 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a 303/2004. sz. törvény 99. cikkének §) pontja alapján fegyelmi eljárást indítottak a kérdést előterjesztő bíróságok egyes bírái ellen azt követően, hogy azok benyújtották előzetes döntéshozatal iránti kérelmüket. Ezenkívül az esetben, ha a Bíróság válasza e bíróságokat arra vezetné, hogy mellőzzék az alkotmánybíróságnak az alapügyekben szóban forgó ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlatának alkalmazását, az alkotmánybíróságnak a jelen ítélet 58. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatára tekintettel nem kizárt, hogy az említett bíróságokon eljáró bírák fegyelmi szankciókkal számolhatnak.
- 262 Ebből következik, hogy az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság ítéletei a nemzeti rendes bíróságokra nézve kötelezőek, és ennél fogva ez utóbbiak – anélkül, hogy ne követnének el fegyelmi vétséget – nem mellőzhetik saját hatáskörükben az ezen ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását, jóllehet a Bíróság valamely ítélete fényében úgy vélik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat ellentétes az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével vagy a 2006/928 határozattal.
- 263 A fenti megfontolások összességére tekintettel a C-357/19., C-379/19., C-811/19. és C-840/19. sz. ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdésre, valamint a C-547/19. sz. ügyben előterjesztett egyetlen kérdésre azt a választ kell adni, hogy
- az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a 2006/928 határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatai a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, feltéve hogy a nemzeti jog biztosítja az említett alkotmánybíróság függetlenségét többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalom tekintetében, amint azt e rendelkezések megkövetelik. Ezzel szemben az EU-Szerződés e rendelkezéseit és az említett határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatainak a nemzeti rendes bíróságok bírái általi bármilyen figyelmen kívül hagyása megalapozhatja e bírák fegyelmi felelősségét;
 - az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatai a nemzeti rendes bíróságokra nézve kötelezőek, és ennél fogva ez utóbbiak – anélkül, hogy ne követnének el fegyelmi vétséget – nem mellőzhetik saját hatáskörükben az e határozatokból eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását, jóllehet a Bíróság valamely ítélete fényében úgy vélik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat ellentétes az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével vagy a 2006/928 határozattal.

A költségekről

- 264 Mivel ez az eljárás az alapeljárásokban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróságok előtt folyamatban lévő eljárások egy szakaszát képezi, e bíróságok döntenek a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Romániában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról szóló, 2006. december 13-i 2006/928/EK bizottsági határozat – amíg azt hatályon kívül nem helyezik – teljes egészében kötelező Romániára nézve. Az e határozat mellékletében szereplő értékelési kritériumok célja annak biztosítása, hogy e tagállam tiszteletben tartja a jogállamiság EUSZ 2. cikkben kimondott értékét, és ezen értékelési kritériumok kötelező erejűek az említett tagállamra nézve abban az értelemben, hogy e tagállam köteles megtenni az e kritériumok teljesítéséhez szükséges megfelelő intézkedéseket, a lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében kimondott elve alapján megfelelően figyelembe véve az Európai Bizottság által az említett határozat alapján készített jelentéseket, és különösen az említett jelentésekben megfogalmazott ajánlásokat.
- 2) Az EUMSZ 325. cikknek – az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, Brüsszelben, 1995. július 26-án aláírt egyezmény 2. cikkével összefüggésben értelmezett – (1) bekezdését, valamint a 2006/928 határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint semmissek a korrupcióval és hozzáadottértékadó-csalással (héacsalás) kapcsolatos ügyekben hozott azon ítéletek, amelyeket első fokon nem e területre szakosodott ítélkező testületek hoztak, illetve amelyeket másodfokon nem olyan ítélkező testületek hoztak, amelyek minden tagját sorshúzással jelölték ki, amely folytán az érintett korrupciós és héacsalással kapcsolatos ügyeket – adott esetben a jogerős ítéletekkel szemben benyújtott rendkívüli jogorvoslati kérelmet követően – első fokon és/vagy másodfokon újból el kell bírálni, amennyiben e nemzeti szabályozás vagy gyakorlat alkalmazása az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalással kapcsolatos súlyos bűncselekményeket, illetve általában súlyos korrupciós bűncselekményeket megvalósító cselekmények büntetlenségének rendszerszintű kockázatával jár. Az annak biztosítására irányuló kötelezettség, hogy az ilyen bűncselekményeket hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal sújtsák, nem mentesíti a kérdést előterjesztő bíróságot az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított alapvető jogok kötelező tiszteletben tartásának vizsgálata alól, mindazonáltal e bíróság nem alkalmazhat az alapvető jogok védelmével kapcsolatos olyan nemzeti követelményt, amely a büntetlenség ilyen rendszerszintű kockázatával jár.
- 3) Az EUSZ 2. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a 2006/928 határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatai a rendes bíróságokra nézve kötelezőek, feltéve hogy a nemzeti jog biztosítja az említett alkotmánybíróság függetlenségét többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalom tekintetében, amint azt e rendelkezések megkövetelik. Ezzel szemben az EU-Szerződés e

rendelkezéseit és az említett határozatot úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatainak a nemzeti rendes bíróságok bírái általi bármilyen figyelmen kívül hagyása megalapozhatja e bírák fegyelmi felelősségét.

- 4) Az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint a nemzeti alkotmánybíróság határozatai a nemzeti rendes bíróságokra nézve kötelezőek, és ennél fogva e bíróságok fegyelmi vétséget követnek el, ha saját hatáskörükben mellőzik az e határozatokból eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazását, jöllehet a Bíróság valamely ítélete fényében úgy vélik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat ellentétes az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével, az EUMSZ 325. cikk (1) bekezdésével vagy a 2006/928 határozattal.**

Aláírások